

Saulėta, vėsu.
Saulė teka 5:41, leidžiasi 8:13

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Liepos-July 29 d., 1971 m.

Kaina 15c

177

AMERIKUS UŽSIENIO PREKYBOS DEFICITAS

KREMIUS ĖMĖ KELTI TRIUKSMĄ DĖL KOMUNISTŲ KORIMO SUDANE

KHARTOUMAS. — Sudano komunistų partijos vadys Abdul Khalek Mahjoub ir Sudano ministras Pietinių provincijų reikalams, negras Joseph Garang buvo viešai pakarti. Iki šiol Sudane mirties bausmėmis buvo nubauta 14 asmenų, dar 400 yra suimti ir laukia teismo. Sovietų Sąjungoje prasidėjo "masiniai protestai" prieš Sudano "patriotų" skerdynes. "Tasso" žinių agentūra pirmą kartą paskelbė gyventojams apie Sudano įvykius ir komunistų persekiojimą. Skaitytojai kraipo galvas, nes iki šiol sovietų propaganda kalbėdavo apie Sudaną, kaip apie "pažangią" šalį, kurios prezidentas Sovietų Sąjungoje viešėjo balandžio mėn.

Sudano karo lauko teismai ne visus kaltinamuosius nuteisia mirti. Vienas karininkas gavo už savo dalyvavimą sukilime 20 metų kalėjimo, o kitas, leitenantas — tik 2 metus.

Sovietų gyventojai negali suprasti, "kas atsitiko su tais arabais". Ilgą laiką sovietų propaganda neminėjo apie arabų socializmo skirtumus nuo Maskvos "socializmo". Arabai socialistai lieka ištikimi islamo tikėjimui ir nesivadovauja klasių kova. Praėjusį šeštadienį Libijos vidaus reikalų ministras, majoras Hamidi pasmerkė Sudano sukilėlius savo kalboje. Jie buvę išdavikai ir Maskvos bei Pekino agentai, kaip ir visi arabų šalių komunistai. Arabai turi dedikuoti savo ištikimybę tik arabų tautai, o ne svetimoms ideologijoms, kaip komunistas, pareiškė Libijos revoliucinės tarybos narys.

Arabų komunistų vadai suvažiavo į Beirutą svarstyti Sudano įvykių. Prancūzijos ir Italijos komunistų partijos irgi pasmerkė Sudano valdžios pradėtą komunistų medžiojimą. Charakteringa, kad ir Vatikanas labai pasipiktino Sudano teismais ir bausmėmis. Vatikanas nieko nesakė, kai sukilėliai sušaudė 40 Sudano karininkų, vos 72 valandas pavaldę kraštą.

Sovietų žydai dažnai mėgsta atkreipti sovietų valdžios dėmesį į tą faktą, kad sovietų remiami arabai draudžia komunistų partijoms veikti, kada Izraelyje yra net dvi komunistų partijos, viena Maskvos linijai sekanti, o kita tautinė partija, remianti Izraelio valdžios politiką Viduriniuose Rytuose. Komunistai net yra Izraelio parlamento nariai.

Arabų šalių vienybė nuo paskutiniųjų įvykių Maroke, Jordane ir Sudane susilpnėjo. Tą pastebėjo savo kalboje ir Egipto prezidentas Sadatas, pasakęs, kad kol arabai nesusivienys, nebus įmanoma sustabdyti zionistų veržlumo į arabų žemes.

Izraelyje nuteisė tris užsieniečius

LOD. — Izraelyje teismas nuteisė tris užsieniečius: dvi prancūzes seseris ir vieną vokiečių už tai, kad jos balandžio mėn. atsivežė į Izraelį sprogstamųjų užtaisų. Mūitinkai sulaikė Nardą ir Marlyn Bardal, 26 ir 24 metų bei Evelyn Barge, 26 metų, ir jas iškrautė surado lagaminų dvigubose sienose, batų kulnuose ir kitose dar intymesnėse vietose sprogmenų bei detonatorių. Tardant šias viešias pasisakė, kad jos planavo susprogdinti šešis Tel Avivo viešbučius ir tris Haifos viešbučius. Sprogi mai turėjo įvykti Pasoverio švenčių metu, kada viešbučiai būna

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Transporto unija atmetė darbo sekretoriaus James Hodgson pasiūlymą perduoti ginčą su darbdaviai trečiųjų komisijai. Unija sako: "Vyriausybė yra darbdavių vergė".

MASKVA. — Grupė Amerikos negrų siūlo sovietų valdžiai išleisti žydus iš Sov. Sąjungos su sąlyga, kad jie dvejis metus nevažiuos į Izraelį, bet bus Jungtinių Tautų žinioje. Kaip žinoma, arabų valstybės spaudžia sovietus neišleisti karinio amžiaus ar profesijas turinčių žydų.

YUBA CITY. — Juan Corona kuris kaltinamas nužudęs 25 žemės ūkio darbininkus, kaltu neprisižino. Jo teismas prasidės spalio 5 d.

NEW YORKAS. — General Motors korporacija antrą metų ketvirtį gavo 20% daugiau pajamų, o U. S. Steel pajamos per tą laiką padidėjo 97%.

NEW YORKAS. — Apie 3,000 šaltų gaunančių vyrų ir moterų New Yorke bus paskirti į miesto darbus, kur gaus nuo 2 iki 4 dol. už valandą. Jie dirbs tiek valandų per dieną, kol atsiųs už gaunamus šaltos čiekus.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas pirmą vieną dolerio monetą su prezidento Eisenhowerio veidu padovanojo jo našlei. Monetos turi 40% sidabro, tačiau jų kaina bus 10 dol.

LONDONAS. — Buvęs Britanijos užsienio reikalų ministras darbių vyriausybėje, dabar pakeltas į lordus, George Brown kritikavo buv. premjero Wilsono laikyseną britų įstojimui į Europos rinką klausime. Jis pareiškė, kad Wilsonas turi laikytis savo žodžių ir netrukdyti įstojimui.

LONDONAS. — Tarptautinė šeimų Planavimo organizacija skelbia, kad Azijoje žmonių skaičius auga po 400 milijonų per metus. Dar didesniu tempu auga Pietų Amerikos gyventojų skaičius. Ties du kontinentai turės daug sunkumų, jei nebandys sulėtinti gyventojų augimo. Bus maisto trūkumas, bedarbių ir skurdžių miestų augimas.

♦ Vyriausias Hanojaus delegatas Paryžiaus derybose išvyko į Maskvą.

♦ Britanija pažadėjo laikyti kariuomenę šiaurinėje Airijoje, kol airių respublikos rėmėjų armija bus nugalėta.

pilni žydų turistų iš užsienių. Taip pat paaiškėjo, kad viešnios buvo atsiųstos Palestinos išlaisvinimo Liaudies fronto Merginos turėjo padirbtus dokumentus.

Žmonių skaičiai didėjant, vis sunkiau rasti tuščią vietą. Japonijoje karštą vasaros dieną į Tokiją žmonės bėga į Zichi paplūdimį, 30 mylių nuo Tokijo. Čia matomams jūros pakrantės vaizdas.

KUBOS DIKTATORIUS CASTRO IR VĖL KALTINA BLOGĄ KLIMATĄ, SAUSRĄ

HAVANA. — Kubos diktatorius Fidel Castro atmetė galimybes susitaikinti su Amerika. Jam to neleidžia "revoliuciniai principai". Revoliucija negali abejoti ar žengti atgal, kalbėjo Castro. Jis pasmerkė kitų komunistinių valstybių kompromisus Washingtonui. Minėjimas Kubos revoliucijos 18 metų sukaktį, Castro didelę kalbos dalį skyrė Kubos vidaus reikalams, nurodymas, kad piliečių laukia dideli sunkumai, tačiau "tik bailiai bijo sunkumų, jie atima drąsą ir išgaudina tik menko tikėjimo defektus, o revoliucionieriai sunkumų nebijo".

Kaip paprastai, jau šeši metai iš eilės Kubos nustatytos cukraus derliaus kvotos liko nepasiektos. Šiais metais Kuba gaus tik 5.9 milijonus tonų cukraus, nors Castro valdžia buvo suplanavusi pernai gruodžio mėnesį gauti apie 7 mil. tonų. Gegužės mėnesį Castro paskelbė sumažinti derliaus kvotą, tačiau ir nuo tos buvo atsilikta apie 700,000 tonų. Jis tada kalbėjo, kad 6.65 mil. tonų yra gyvybiniškai svarbūs, kad Kuba galėtų gauti pakankamai svetimos valiutos.

Castro savo kalboje nurodė, kad sausra, panaši į buvusią prieš penkeris metus, labai pakenkė vakarinei Pina del Rio provincijai, kur auginama 40% Kubos tabako. Sausra pakenkė Kubos ryžių ir gyvulių ūkiams. Gyvulininkystei pakenkė ir kiaulių ligos epidemija nuo kurios žuvo jau virš 22,000 kiaulių.

Didžiausia cukraus derlių Kuba gavo 1970 metais, kada buvo nuimta 8.5 mil. tonų. Tais metais Castro buvo sumobilizavęs pramonės darbininkus cukraus nendrių kirtimo darbams. Nuo tos mobilizacijos stipriai nukentėjo kitos pramonės šakos. Dėl to Castro šiais metais jau nebeskelbė kitų pramonės šakų darbo jėgos naudojimo žemės ūky. Jis kaltina, panašiai, kaip ir kitais metais, blogą orą, sausrą, tačiau nieko nesako apie komunistų biurokratikos nesugebėjimus.

Kubos revoliucija, Castro žodžiais, nepasitrauks ir neabejos savo tikslais, tačiau ta revoliucija nesugeba užauginti pakankamai cukraus, kuris sudaro 85% viso šalies eksporto ir viso pajamų šaltinio. Užsiėmęs revoliuciniais eksperimentais ir kitų Pietų Amerikos šalių revoliucijų kėlimu, Castro apleidžia savo šalies gyventojus ir pasmerkia juos tolimesniam vargui ir skurdui.

Kiek amerikiečių važiuoja į Rusiją?

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje lankosi nemažai amerikiečių. Paskutinę 37 asmenų grupę, nuvykusį į Sovietų Sąjungą su American Express ekskursija, kaip praneša NYT korespondentas, labai patenkinta rusų sveitimu. Kartą autobuse rusas net užleisdamas vietą senyvai amerikietei. Čia Amerikos piliečio akimis tai jau nemažas stebuklas. Suprantama, kad turistai svečius labai globojo ir parodė viską, kas sovietams naudinga parodyti.

Sovietų statistika skelbia, kad pernai Sovietų Sąjungą aplankė 66,365 amerikiečiai. Šiame skaičiuje įskaityti ir įvairūs politikai, biznierių, korespondentų ir kiti oficialiais tikslais atvykstantieji JAV piliečiai. Tikrų tu-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Amerikos ambasadorius Paryžiaus taikos derybose D. Bruce nuo sekmadienio pasitraukia iš pareigų. Jo vieton paskiria ambasadorius Porter, buvęs P. Korėjoje.

♦ Vakar Čikagoje lankėsi sen. Hubert Humphrey.

♦ Vietname Tailandijos, P. Vietnamo ir Amerikos kovos prieš narkotikus agentai susiupo kinietį pirklių ir du žvejus. Pas juos rasta 97 svarai gryno heroino ir 660 svarų rūkomo opiumo. Narkotikai iš Burmos ir Laos keliaudavo per Tailandiją į P. Vietnamą.

♦ Paryžiaus ir Londono biržose aukso kaina vėl pakilo iki 42 dol. uncijai. Didėja nepasitikinėjimas Amerikos doleriu.

♦ Kinijos vyriausybė kaltina gynybos sekretorių Lairdą šantažu prieš Kiniją. Sekretoriaus kalba po vizito Japonijoje buvo provokacija Kinijai. Kalboje jis žadėjo išlaikyti atominių ginklų pranašumą Azijoje.

♦ Šiandien Liberijoje laidojamas jos prezidentas Tubmanas. Prezidento atstovas laidotuviuose yra patarėjas Robert Finch.

Kinų ambasadorius Kanados sostinėje

WASHINGTONAS. — Kanadoje naujasis Kinijos ambasadorius Huang Hua įteikė vizą, išsprendė savo kredencialus ir pradėjo darbą. Manoma, kad tokio aukšto ir užsitaravusio ambasadoriaus, kaip Hua, paskyrimas į Kanadą reiškia, kad per jį bus plečiami ir Kinijos kontaktai su Amerika.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ziegleris pareiškė užtikrinti, kad Amerikos politika Kinijos reprezentavimo Jungtinės Tautos klausimu bus paskelbta, "kaip bus paruošta". Valstybės sekretorius paskutinėmis savaitėmis jau du kartus tarėsi su Tautinės Kinijos ambasadoriumi Washingtone James Shen. Tautinė Kinija dar pati nėra apsisprendusi savo laikysenos Amerikos-Kinijos santykių klausimu. Tas užvilkins ir aiškios JAV pozicijos paskelbimą.

Jeigu Amerikos kontaktai su Kinija būtų palaikomi per Ottawos ambasadą, greičiausiai į Kanadą važinėtu aukštas valstybės departamentų valdininkas ir susitiktu su ambasadoriumi Hua, nes Amerikos ambasadorius Ottawoje nėra karjeros diplomatas, profesionalas — Adolph Schmidt.

ristų galėjo būti apie 40,000. Jie Sovietų Sąjungoje paliko du su puse milijono dolerių, daugiau negu išleidžia kitų kraštų turistai. Vien tik Suomija ir Vakarų Vokietija duoda daugiau turistų, tačiau suomiai dažniausiai arba atvyksta vienai dienai į Leningradą arba lanko okup. Estijos sostinę Taliną.

Sovietų statistika nurodo, kad pernai Amerikoje lankėsi 5,268 sovietų piliečiai. Iš to skaičiaus 500 buvo pastovūs emigrantai ir apie 3,500 įvairūs oficialūs pareigūnai. Didelė dalis turistų atvyko į Ameriką valdžios organizuotomis grupėmis. Kiek dolerių jie Amerikoje išleido, statistika neskelbia.

PIRMAS DEFICITAS NUO 1893 METŲ

WASHINGTONAS. — Prekybos sekretorius Maurice Stans, kalbėdamas kongreso mokslo, tyrimų ir išvystymo pakomitejyje, nurodė, kad Amerikos užsienio prekybos balansas pirmą kartą nuo 1893 metų gali duoti deficitą. Tas balansas prieš 10 metų duodavo perteklių tarp 5 ir 7 milijonų dol., o nuo 1967 m. perteklius ėmė mažėti ir jo būdavo 2-1 bil. dol. Statistika rodo, kad šių metų balandžio ir gegužės mėnesiais Amerikos prekyba turėjo deficitą. Pirmą kartą buvo daugiau pirktas iš užsienio negu jam parduota. Sekretorius Stans aiškina, kad deficitas atsiranda "žemos technologijos" produktose ir žaliavose. Žemės ūkio produktų ir "aukštos technologijos" gaminių Amerika eksportuoja daugiau, negu importuoja.

Kiek pabrango Čikagoje maistas?

WASHINGTONAS. — Visos šeimnininkės ir algas užsidirbantieji amerikiečiai žino, kad maisto produktai labai pabrango, tačiau dabar Darbo Statistikos biuras Washingtono oficialiai paskelbė statistiką, kiek ištiesų kas pabrango. Palyginimui paimtos kainos, buvusios prieš 6 metus, 1965 metų birželio mėnesį. Čia nurodomos kainos yra Čikagos miesto ir apylinkių. Kėpalas baltos duonos buvo prieš 6 metus 19 centų, o šių metų birželio mėn. — 24 c. Svaras steiko buvo 98 c., dabar 1.22 dol. Malta mėsa buvo 54 c. dabar 68 c. Svaras viščiuko buvo 39 c. dabar 43 c.

Mažokai pabrango kiaušiniai, kurie šiais metais dėl tam tikrų priežasčių atpigę. 1965 m. kiaušinių tuzinas buvo 46 c., o dabar — 49 c. Pusė galono pieno buvo 47 c., dabar 60 c. Bulvės, 10 svarų, buvo 1.32 dol., dabar — 1.38 dol. Tunos žuvies 6 uncijų dėžutė buvo 33 c. dabar 47 c. Svaras kavos buvo 85 c. dabar 1. dol.

Kiaušinių pigumas aiškinamas tuo, kad prieš metus jie buvo pasiekę 80 c. už tuziną ir ūkininkai pasirūpino didesniu vištų skaičium. Dabar kiaušiniai rinka yra užversta. Todėl jie, palyginus, pigūs. Ūkininkai jau pradėjo gamybą mažinti, todėl reikia laukti kainų pakilimo. Ateityje pabrangs ir tunos žuvis.

TEHERANAS. — Irane, buvusioje Persijoje, vyksta dideli pasiruošimai švęsti Persijos valstybės 2,500 metų sukaktį. Statomas atskiras modernus miestas, kuriame vyks iškilės. Statoma 2,500 mokyklų, 2,500 elektros generatorių. Iš užsienio laukiama 50 valstybių galvų, kuriems paskirta visa tona kavarių. Minėjimas bus nuo spalio 12 iki 18 d.

Oklahomos demokratas senatorius Fred Harris žada pasiskelbti demokratų konvencijoje kandidatu į prezidentus. Jis anksčiau ėjo demokratų partijos pirmininko pareigas.

Tokiuose aukštoje technikos gaminiuose, kaip kompiuteriai Amerikos prekybos perteklius siekia 10 bil. dol. per metus, bet tą sumą suėda importavimas pigių medžiagų, tekstilės ir elektrinių gaminių.

Jungtinės Tautos paskelbė seniai statistiką apie pramonės šalių gamybos augimą. Statistika sako, kad pramonės produkcijoje Japonijos augimas vertinamas per paskutinį dešimtmetį iki 1969 metų 372, Sovietų Sąjungos — 157 ir Amerikos tik 85 taškai. Skirtumas tarp Amerikos ir Sov. Sąjungos aiškina, mas tuo, kad sovietų pramonė pradėjo iš žemesnių pozicijų augti, jai teko Amerika vyti, to dėl atsiradęs ir toks augimo skirtumas, tačiau Japonijos augimas yra realus. Jos produkcija auga tikrai milžiniškais tempais.

Amerikos ekonomistas Herman Köhn išleido knygą "The Emerging Japanese Superstate". Knygoje sakoma, kad Japonija pralenks Ameriką savo turtais kiekvienam gyventojui jau 1990 metais, o 2,000 metais Japonija bus turtingiausia pasaulio valstybė.

Daug mažų pasaulio valstybių pralenkia didžiulius pramonės milžinus. Sovietų valdžia vilioja į savo valstybę užsienio technologiją ir inžinierius, panašiai, kaip viliojavo caras Petras didysis 18-tame šimtmetyje. Italai stato sovietų automobilius, japonams siūlomos išvystyti Sibiro rytinės provincijos, vokiečiai stato vamzdžius sovietų nafat. Rusija turi visas reikalingas pramonės žaliavas, išskyrus natūralią gumą ir kviną. Amerika turi visas žinomas žaliavas, tačiau ima atsilikti gyvenimo lygyje nuo mažesnių šalių. Amerikos dolerio vertė Europoje krinta, jis bėga į Vokietiją, Šveicariją ir Prancūziją. Amerikos ižde beliko tik 10 bilijonų dolerių vertės aukso. Prekybos balanso suvedimas Amerikos nenaudai dar sumažins pasitikejimą doleriu, menkai bėpadingų aukso.

Apollo 15 vykdys kelionės planus

HOUSTONAS. — Apollo 15 astronautai, skridami į mėnulį, pataisė savo skridimo kryptį, išsaudami pagrindinę erdvėlaivio raketą. Iš to iššovimo kontrolės centras sužinojo, kad erdvėlaivys reikšmingų sugedimų nėra ir astronautai gavo įsakymą skristi į mėnulį, kaip buvo numatyta. Vieno jungiklio ir su juo surištos lemputės menkas sutrikimas kelionei nepakenks. Tik astronautams kai kuriuos įjungimo-išjungimo veiksmus teks atlikti rankomis, ne automatiškai.

Šiandien Apollo 15 jau pasiekė mėnulio orbitą.

Pergreitas lietuvių nutautėjimas ir kas tuo reikalu darytina

Rašo K. P.

(Tęsinys)

O štai kitas nutautėjimo žalingumo pavyzdys. Nedideliam mieste lietuvių baigę aukštesnę mokyklą. Dėl lėšų stokos toliau mokytis negalėjo. Teko tad ieškoti darbo. Namie su tėvais ji kalbėjo tik angliskai (toks buvo ir tėvų pagėdavimas). Vadinasi, sa-
vo tėvų kalbos mergaitė neiš-
moko. Befeškodama darbo,
mergaitė kartu su savo drauge
lenkaitė nuvyko į apskrities
teismą. Lenkaitė tuoj buvo
priimta į tarnybą, nes mokėjo
anglų ir lenkų kalbas. Lietu-
vaitei buvo pasakyta, jog teis-
mo įstaigai reikalingos tokios
tarnautojos kurios moka dvi
kalbas: anglų ir savo tėvų kal-
bą. Mat, buvo reikalingos ver-
tėjos.

Mergaitė grįžo namo nusi-
vylusi ir priekaištavo tėvams,
kad jie nepasirūpino išmokyti
ją kalbėti lietuviškai.

Mokėjimas kalbų yra labai
svarbus dalykas. Korėjos
karo metu komunistai per ra-
diją ir spaudą buvo išvystę di-
džiausią propagandą įvairio-
mis kalbomis. Karo vadovy-
bei buvo svarbu sekti tą pro-
pagandą, todėl buvo įsakytas
atrinkti tokius karius, kurie
moka dvi ar daugiau kalbų. Jie
buvo atitraukti iš fronto prie-
šakinį linijų ir priskirti prie
štabų. Vadinasi, atsidūrė už-
nugaryje, saugesnėje vietoje.

Teko išsikalbėti su vienu bu-
vusiu Korėjos karo veteranu
lietuviu. Jis kaip tik buvo pa-
tekęs į "privilegiuotųjų" skai-
čių ir atsauktas iš fronto į sta-
bą, nes mokėjo lietuvių kal-
bą. Tuo tarpu jo draugas, su
kuriuo jis visą laiką buvo kar-
tu ir kuris jokios kitos kalbos
nemokėjo, išskyrus anglų, pa-
sifiko fronte ir netrukus žuvo.

"Kad šiandien aš esu gyvas",
pareiškė tas veteranas, "tai
gal tik dėl to, kad mokėjau
lietuviškai. Jei būčiau pasi-
likęs fronte, tai, visai galimas
daiktas, būčiau susilaukęs to-
kio pat likimo, kaip ir mano
draugas".

Dideliuose knygynuose yra
visokių tautybių skyrių. Tiems
knygynams dažnai reikalingi
tarnautojai, moka vieną ar
kelių svetimos kalbos. Tad ir šiuo
mo įstaigai reikalingos tokios
atveju mokėjimas lietuvių
kalbos gali būti labai naudin-
gas.

O kaip su mokyklomis?
Universitetuose ir kolegijose
iš studentų reikalaujama mo-
kytis svetimos kalbos. Kai ku-
rie universitetai jau laiko ir
lietuvių kalbą kaippo svetimą
kalbą. Vadinasi, ją užskaito
ir tuo būdu palengvina stu-
dentams sudaryti reikalauja-
mą semestrinių kreditų skai-
čių diplomui gauti. Tai reiš-
kia, jog lietuvių kilmės studen-
tams, jei jie pasistengia išmok-
ti savo tėvų kalbą, yra labai
naudinga mokėti lietuvių kal-
bą. Todėl tėvai privalo tai at-
siminti ir tikrai pasistengti,
kad jų vaikai išmokyti lietu-
viškai.

Išlaikymas lietuvių nėra
lengvas darbas net ir tokiose
didelėse lietuvių kolonijose,
kaip Chicago, kuri yra laikoma
antrąja Lietuva. Tai nėra
lengvas darbas dėl to, kad nu-
tautinimas yra varomas net

lietuvių parapijose. Spaudo-
je nuolat keliama balsai prieš
dviasiskų priešinimąsi lietuvių
kalbai, paruošiant vaikučius
pirmai komunikacijai. Reiklau-
jama, kad tai būtų daroma
anglų kalba. Jei tai nėra nu-
tautinimo darbas, tai kaip jį
pavadinti?

Kitas ryškus pavyzdys yra
Lietuvių šv. Kazimiero kapi-
nės, kurias buvo pasikėsinta
visiškai "nutautinti", net ir pa-
tį vardą "ištrinti". Jei to ne-
atsitiko, tai didžiausias nuo-
pelnas priklauso keliems "už-
sispyrėliams", kurie pajėgė
išjudinti didelį skaičių lotų sa-
vininkų ir užkirsti kelią ka-
pinų "nutautinimui". Nors
kopinių reikalu daug laimėta,
bet kova dar nepasibaigė.

Tad matote, už lietuvių iš-
laikymą tenka vesti kovą,
kaip sakoma, "keliuose fron-
tuose". Vienas tokių frontų
yra ir mišrių šeimų sudary-
mas.

Bet apie tai pakalbėsime kita
proga.

Choleros epidemija

Daugiau kaip milijonas pa-
bėgėlių užplūdo Indiją iš Rytų
Pakistano. Pabėgėliai gyvena
nesanitarinėse sąlygose, todėl
nestebėtina, kad prasidėjo cho-
leros epidemija. 8,000 žmonių
nuo tos ligos jau mirė. Žmonių
tragedija taip didelė, kad gim-
nės, bijodami ligos, palieka mi-
rusių kūnus laukuose nepalai-
dotus. Plėšrūs paukščiai ir žvė-
rys drasko puvančius lavonus.

Lenkas apie invaziją į Čekoslovakiją

I Ameriką svečiuotis pas gi-
mines atvyko lenkas. Jo var-
do ar pavardės neminėsiu, nes
jis primygtinai prašė, kad jo
pavardė neisėtų viešumon.
Mat, jam reikės grįžti į Lenki-
ją. Jis, kiek tai buvusiam eili-
niam kareiviui buvo žinoma,
papasakojo, kaip lenkai 1968
m. darė invaziją į Čekoslova-
kiją. Jis sakė, jog lenkų laik-
raščiuose buvo rašoma, kad
Čekoslovakijoje kažkas deda-
si. Esą ten atgyjas fašizmas ar
kas tai panašaus. Bet šiaip ne-
oficialiai (matyti, pačios par-
tijos) buvo leidžiami gandai,
būk tai čekai, susidėję su vo-
kiečiais, užpuolė Rytinę Vo-
kietiją ir Lenkiją.

Sakė, kad tuo laiku jis vie-
name pulke atlikinėjo karinę
prievolę. Buvęs tik eiliniu ka-
reiviu. Vieną dieną iš pat ryto
jo pulke susidarė neįprastas
nervotumas dėl paslaptingo
rušimosi kažkokiam žygiui.
Tą dieną kareivius į jokias
pamokas nevarė. Visiems ka-
reiviams išdavė naujus
drabužius. Tikrino ginklus. Po-
pietų išdavė kovos šovinius,
granatas ir kitokius karo me-
tu reikalingus pabūklus.

Vakare visas pulkas buvo iš-
rikiuotas aikštėje. Atėjęs ne-
didelio ūgio gerokai nusipen-
jęs, civiliai apsirengęs vyras.
Drauge su juo atėjo pulko va-
das ir keli aukštesnio laipsnio
kareiviai. Civilis apie valan-
dą laiko aiškino, kad Čekos-
lovakijoje esą atgyjes fašiz-
mas. Dubčekas esąs papirk-
tas vokiečių ir kitų imperialis-
tų. Jis uždaręs visus sienos
perėjimus su draugiškomis
valstybėmis, bet palikęs atvi-
rą sieną su vokiečiais. Ten dar
esą vokiečių kariuomenės,
bet kiekviniu momentu ji Če-
koslovakijoje galinti atsirasti.
Pagyręs lenkų karį užbaigė sa-
kydamas, kad mūsų pagalbos
prašą prieš Dubčeką ir jo kli-
ką gerieji Čekoslovakijos su-
nūs ir dukros.

Tam pačiam civilui esant
kalbėjęs ir pulko vadas. Pul-
ko vadas išpėjęs, kad kiekvie-
nas kareivis būtų su čekais la-
bai atsargus.

Viršininkas dar įsakęs nesig-
riebti jokių prieš čekus veiks-
mų, nepriminti jokių dova-
nų, neimti jokio maisto. Be
viršininko leidimo negerti iš
šulinio vandens, nes jis galis
būti užnuodytas.

I neginkluotų čekų vieno-
kū ar kitokius veiksmus ar
žodžius nekreipti dėmesio. Juos
sutvarkys kitos institucijos.
I ginkluotą užpuolimą atsaky-
ti ginklu. Išdavė trims dienoms
maisto davinį. Laukė išžygia-
vimo valandos. Prieš vokie-
čius visi lenkai būtų kariavę,
nes praeitame kare vokiečiai
savo žiauriu elgesiu lenkams
labai įgrie.

Vidurnaktį pasileidė į žy-
gį. Dar iki aušros atsiradę vi-
sai arti Čekoslovakijos sienos.
Jau gerokai praeivius, pulkas
iš paprasto žygio buvo į kauty-
nių žygį išskirstytas. Prieš pat
saulėtekį peržengė Čekoslova-
kijos — Lenkijos sieną. Pir-
mieji žvalgai jau buvo nugink-
lavę tris čekų sienos apsaugos
pareigūnus. Jie stovėję prie
mažo mūitinės pastato galvas
nuleidę. Praeidami lenkų ka-
reiviai iš jų šaipėsi. Jokio iš
čekų pusės nei ginkluoto, nei
neginkluoto pasipriešinimo ne-
įvyko. Paejus apie penktą ki-
lometrą, ir jau saulei gerokai
pakilus, kairėje pusėje pasig-
dirdo skardūs automato šūviai.
Kuopos vadas vieną leitenan-
tą ir kelių kareivius pasiuntęs
iširti šūvių priežastį.

Po kelių minučių atbė-
gęs vienas kareivis ir pranešęs,
kad pamiškėje eže žvalgų pa-
reigas vienas puskarininkis ir
trys kareiviai iš krūmų paleis-
tų automato šūvių nukauti.
Krūmuose, be krūvelės išsau-

to šovinių totelių, daugiau
nieko nerasta.

Leitenantas paliekamas su
keliomis kareiviais sutvarkyti
nukautuosius. Po šio įvykio
kuopos vadas įsakęs ginklus
laikyti paruoštus šauti. Prae-
ję keletą apgyventų vietovių
— kaimų. Jaunesni vyrai vi-
sai nesirodė. Seniai, o ypač
moterys, pikta šaipėsi, vadin-
dami juos Maskvos kekšėmis
ir panašiai. Užkalbintos mote-
rys ir merginos nesileisdavo į
kalbas arba parodydavusios
liežuvi, ar net špėgą.

Einant pro vieną kaimą, ži-
la sulinkusi senutė stovėjo
prie kelio su kibiru. Praeinant
kuopos vadui ir dar vienam
karininkui išpylė ant jų kibire
buvusias pamazgas. Ją karei-
viai sulaukė. Kuopos vadas,
palikęs drabužius valyti. Juos
toliau vedęs mažai pamazgų
gavęs karininkas. Praeidami
vieną miestelį, matė į gabalė-
lius sudaužytą Leninui pasta-
tytą paminklą. Lenino galvos
pusė ant kuolo buvusi užmau-
ta.

Tur būt, ant mokyklos ar ki-
tokio pastato buvęs sovietinis

Mažos mergaitės kojos, išlindusios iš jos kilnojamo plaukymo baseino. Su-
sirašo vėsią vietą Red Clay upės užtvankoje, netoli Wilmington, Del.

herbas su kūju ir plaktuku nu-
imtas ir sudaužytas. To paties
miestelio gyventojai — vyrai,
moterys ir vaikai — kolioję
juos įvairiausiais žodžiais.

Dar toli nuo Prahos jie buvę
suvaryti į vieną mišką. Buvu-
sios išstatytos stiprios sargy-
bos. Miške tekėjo mažas upe-
lis. Vandeni tik su stipria sar-
gyba atgabendavę iš miestelio.

Kitą dieną prašliaužė rusiš-
ki tankai, bei kareivių prigrūs

ti sunkvežimiai. Jie skubėjo į
Prahą gelbėti čekus nuo "vo-
kiečių".

Jį ir dar keliolika kareivių,
susirgusių po kelių dienų gra-
žinę į Lenkiją. Jis girdėjęs,
kad iš viso jo pulko net kelioli-
ka kareivių žuvę. sj.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIUOLIS

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čeką ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Sekmadienį, rugpjūčio 15 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

ivyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS,
SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI.
VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS
GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIS-
KIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS.
RUGPJŪČIO 15 D. VISI Kviečiami į NAUJIENU
PIKNIKĄ.

Aunt Sarah, I love you.

Remember my 10th birthday, when
you gave me that funny piece of green
paper and everybody made such a
fuss over it. (Except me.) Frankly, it
was a pretty disappointing present
for a kid. I couldn't eat it, couldn't
play with it, couldn't wear it—and
Mom took it away from me practi-
cally the minute I got it.

And every birthday after that (and
Christmas, too), you gave me an-
other one of those Bonds, you called
them. I thought you were pretty
gooney.

At least, I never had to guess what
I was going to get from good old reli-
able Aunt Sarah.

And what I got was good old reli-
able U.S. Savings Bonds.

What I didn't realize then was that
you gave me a gift of security for the
future. Thanks to you and those
Bonds, I had extra funds for college.
And they helped when I bought my
first new car.

Next week, I'm giving my nephew,
Harry, his first U.S. Savings Bond.
I know the kid is gonna think I'm
some kind of nut. But, someday...

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed,
we replace them. When needed, they can be
cashied at your bank. They may be deferred
until redemption. And always remember,
Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

1940-41 M. LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTAS IR KOVOS KELIAS

(Tęsinys)

Neįprastos veikimo sąlygos

Neįprastos veikimo sąlygos, kurios lėmė Lietuvos diplomatinio posto kelią Berlyne po teikytas pasiuntinybės suspendavimo iš vokiečių pusės, priklausė nuo sekančių dviejų pagrindinių aplinkybių:

Pirma — kad laikėmės nusistatymo, jog Sovietų 1940 m. birželio 15 dienos invazija Lietuvos valstybės tolimiesnio teisinio buvimo nepanaikino, ir antra — kad hitlerinė Vokietija, įsivėlusius iki ausų į karą su kitomis Vakarų Europos didžiosiomis valstybėmis, jautėsi priversta labai skaitytis su Sovietų Rusija bei vengti konflikto su ja, siekiant išvengti antro fronto dar ir Europos Rytuose tuo pat metu.

Pirmoji minėtų dviejų aplinkybių įpareigojo mane ne tik nepasitraukti iš Berlyno posto, bet priešingai — likti toliau savo pareigose ir toliau rūpintis Lietuvos nepriklausomybės apgynimu santykiuose su Vokietijos Reichu, nepaisant, koks bebūtų buvęs jo ano meto hitlerinės vadovybės nusistatymas Lietuvos ateities klausimu dar kiek palankus ar jau iškrypęs į nebedraugišką nusistatymą pagal „Mein Kampf“ reikiacijas, betarpiškai liečiančiam mūsų kraštą. Tenka pabrėžti, jog Atstovybių ir Konsulatų tarnautojų įstatymo (VŽ, Nr. 159) 15 str. buvo įsakmiai nustatyta, jog joks tarnautojų neturėjo teisės palikti savo postą be Užs. Rkl. Ministerio sutikimo. Be to, per Lietuvos pasiuntinių konferenciją Romoje buvo nutarta, jog Pasiuntinių šefai ir pagrindiniai nariai tų pasiuntinybių

(patarėjas ar sekretorius ir karo attaché), kurios buvo svetimų kraštų uždarytos, turėjo pasilikti iki karo galo tose sostinėse, kur jie buvo teisėtos mūsų vyriausybės akredituoti.

Antrosios aplinkybės ypatinumas faktiškai buvo paryškėjęs dar prieš pasiuntinybės suspendavimą ir ypač rugpjūčio 13 d., 1940 m., kuomet po plačiai nuskambėjusių mano kovos su Sovietais dėl Pasiuntinybės rūmų atgarsių buvau iškvieistas į vok. Užs. Rkl. Min-ją pas protokolo šefą, ambasadorių von Doernbergą išklausti verdikto pareiškimo, padaryto Reicho Užs. Rkl. Ministerio von Ribbentropo vardu. Doernbergas tvirtino, jog gautas Sovietų vyriausybės pranešimas, kad Sov. Rusija perėmusi Baltijos valstybių suverenumą ir kad todėl, von Doernbergas manymu, aš turis „užsibuvimą pasiuntinybės vilioje Kurfuerststr. 134 baigti“.

Apie tą pasikalbėjimą esu smulkiau rašęs savo atsiminimų knygoje „Lietuvos Nepriklausomybės Sutemos“. Čia tik pakartojau kai kurias jo vietas:

— Kaip tai? Aš juk esu pareiškęs formaliską preteštą prieš Sovietų agresiją ir nelaukau Lietuvos įjungimo į Sovietų Rusiją jokių teisėto akto, — atsakiau spontaniškai.

— Taip, man tatau žinoma, t. y., kad protestą buvai Užs. Rkl. M-jai įteikęs. Bet tai nei kiek nepakeičia faktinės padėties Lietuvoje, kurios suverenumą dabar turi perėmusi Sov. Rusija — išvedžiojo von Doernbergas, pakartodamas, jog man esą nebėra kitos išeities, kaip Pasiuntinybės patalpas palikti.

Nenorėdamas dėl tokios jo „nuomonės“, kuri juk buvo di-

plomatinis reikalavimas, toliau ginčytis, pastačiau iš savo pusės klausimą:

— Prašyčiau Tamstos teiktis parodyti man Sovietų vyriausybės raštą, kad turėčiau pilną aiškumą.

Toks mano paprašymas Doernbergui buvo netikėtas. Kiek sumišęs, jis atsakė:

— Aš ir pats tokio rašto nesu skaitęs, — atsakė, pasiaiškindamas. Apie Sovietų pranešimą jis nežino iš Vokietijos Ambasadoriaus Maskvoje grafo Schulenburgio trumpos telegramos. Doernbergas precizavo, jog joje nieko daugiau nebuvo, kaip pranešama apie suverenumo perėmimą. Kiek pagalvojęs dar pridėjo, jog manas, kad iš viso daugiau nieko nė nebuvo įvykę.

Iš to turėjau įspūdį, kad Vok. Užs. Rkl. M-ją vengia susilaikyti iš Sovietų pusės formalinio notifikavimo apie Lietuvos aneksavimą ir tesiskaitė su tuo tik kaip su įvykiu faktu. Man atrodė, jog diplomatinio požiūriu ir mums nebuvo intereso forsuoti tokį notifikavimą, vengiant pertempti stygą tolesnei kovai dėl Pasiuntinybės rūmų.

Paklusus von Doernbergo rei-

Romos gatvėje susitiko dvi merginos, tačiau koks skirtumas jų drabužiuose! Viena dėvi naujausios mados „karštas kelnės“, o kita — vienuolės drabužius, išlikusius iš viduramžių laikų.

kalavimui ir pasiuntinybės vilą rugpjūčio 14 d. palikus, man betgi buvo likę neaišku, ar tai tebuvo tik pasiuntinybės veikimo laikinis suspendavimas ir ar tai nereikšė santykių nutraukimo iš Vokietijos pusės. Kad tai išaiškintum buvau — kiek luktėjęs, kol kovos dulkės dėl Pasiuntinybės rūmų nusisėdės — atsilankęs pas Valstybės Sekretorių dr. Woermanną pasiūlyti atsisveikinimo audiencijos pas von Ribbentropą ir padaryti atsisveikinimo vizitus visiems aukštesniems Vok. Užs. Rkl. M-jos vadovams, kaip vok. protokolai tai numato. Kiek pagalvojęs dr. Woermannas atsakė, jog to daryti nereikėtų, nes pasiuntinybės veiklos suspendavimas nereikšėtų santykių nutraukimą, juo labiau, kad pasilikau Berlyne ir nesirengiu iš Vokietijos išvykti.

Iš to buvo galima suprasti, jog nesu diplomatinio statuso netekęs, nors ir priverstas pasitraukti iš pasiuntinybės rūmų, kurie buvo Lietuvos valstybės nuosavybė. Man buvo palikta tolesniam naudojimui vietinio diplomatinio korpuso nario asmens kortelė, o taip pat Lietuvos Pasiuntinio ir Įgal. Ministerio diplomatinis pasas.

Vokiečių tendencija nebesiskaityti su man paliktoju diplomatinio statuso ėmė reikštis tik vėliau, kai palaipsniui keitėsi Reicho politikos nusistatymas Lietuvos ateities klausimu, būtent — kai artėjo rusų-vokiečių karas ir ryšium su tuo didėjo nacių apetitas paversti mūsų kraštą vokiečių ekspansijos plotu, nebesiskaitant su jokiais teisės principais ir ankstyvaisiais Vokietijos Reicho įsipareigojimas Lietuvos atžvilgiu kaip kaimyninės valstybės.

Po Romos konferencijos ir pasitarimų Berne, dalyvaujant pačiam prezidentui A. Smetonai, buvau spalio pradžioje atsilankęs pas dr. Woermanną painformuoti Užs. Rkl. M-ją apie Lietuvos Tautinio Komiteto sudarymą ir jo tikslus. Dr. Woermannas padėjo už painformavimą, padaręs sau apie tai užrašą, pastebėjo, jog jam būvę idomu patirti apie Lietuvos diplomatinio pajudėjimą, bet, lyg švelniai patardamas, pasakė, kad būčiau atsargus su politika. Dar mažiau susidomėjimo parodė pasiuntinys von Grunther, Skandinavų ir Baltijos skyriaus vedėjas. Jis gana nediplomatiškai išpėjo mane, kad nesimesčiau į politiką, nes tuo, sakė, galėčiau pažeisti man suteiktą azylis teisę Vokietijoje. Kuomet atkreipiau jo dėmesį, jog dr. Woermannas pasiūlydamas man Reicho vyriausybės vardu pasilikti Berlyne po pasiuntinybės suspendavimo, jokios tokios sąlygos nebuvo man statęs, von

Grundherr su manim dėl to nebesiginčijo.

Iš tų pasikalbėjimų buvo matyti, jog Vok. Užs. Rkl. M-ją nebuvo linkusi leisti į jokių intymumų ir buvo nusistačiusi toliau manifestuoti Reicho formaliu su Maskva susitarimų linija pagal Hitlerio liepos 19 dienos pareiškimą Reichstage, jog Reicho santykiai su Sov. Rusija lieka ir toliau „geri“ ir „draugiški“. Ne vien aš, bet ir joks kitas diplomatinio korpuso narys Reicho sostinėje tuo netikėjo ir tokį neva gerų rusų-vokiečių santykių užakcentavimą laikė Hitlerio žaidimu falsyvomis kortomis su Sovietais, kaip kad ir visi, prieš tai pasirašyti, Reicho paktai su Sov. Sąjunga tebuvo gryniausias machiavelizmas. Dr. P. Kleist, buvęs nacių ekspertas rytų politikos klausimais, savo knygoje „Tarp Hitlerio ir Stalino (Zwischen Hitler und Stalin, 1939—1945. 1950, psl. 124) kalba apie vokiečių apsisprendimą karui ir paktus su Maskva šitaip:

„Apsisprendimas karui su Sovietų Sąjunga siekia daug toliau atgal negu 1940-tus metus. Kova su bolševizmu pavojumi buvo toks fundamentalus nacionalistinės ideologijos postulatas, jog pats paktas su Sovietais išsivystymas būtų supras tas visai klaidingai, jei jis būtų palaikytas kažkokiu esminiu atgal, o ne tuo, kuo jis buvo — laikiniu manevru išspręsti problemą, kurią sudarė Lenkija... Teisingai tai buvo įžiūrėję buv. Lenkijos ambasadorius Maskvoje Grzybowski, savo baigiamame raporte pastebėjęs: „Nepavykus jam (Hitleriui — KS) palenkti Lenkijos savo antisovietiniams planams, jis palenki Sovietų Sąjungą savo antilenkiškai politikai“.

(Bus daugiau)

PO SPEKTAKIO

Scenos žvaigždė po spektaklio gausiomis ašaromis verkia teatro užkulisiuose.

— Dievuliai, kas gi nutiko, kad taip verkiate? — paklausė scenarijus. — Juk net 10 gražiausių gėlių puokštę gavote. Ko dar?..

— Taip, — atako artistė pasikukčiodama. — Niekuo pasitikėti negalima. Aš juk sumokėjau už 12.

UNION FEDERAL 40 MILIJONŲ

Albert J. Aukers, prezidentas

Šių metų liepos 1 d. Union Federal Savings ir Loan paskelbtas finansinis liudijimas rodo, kad šios taupymo bendrovės turtas jau pasiekė 40 milijonų dolerių.

Per pirmuosius šešis šių metų mėnesius Union Federal bendrovės turtas padidėjo trim milijonais dolerių. Bendrovės atskaita rodo, kad liepos pradžioje bendrovės turtas siekė \$40,361,477.00.

— Kaip jūs aiškinate tokį didelį turto padidėjimą? — jį su reporteris paklausė p. Aukers.

— Trys milijonai per šešis mėnesius — tai normalus panašios bendrovės prieauglis — atsakė p. Aukers. — Mums praeiti metai buvo geri. Mes augame ir stiprėjame. Ketvirtadieniais ne tik mūsų automobiliams pastatyti kieme, bet pati įstaiga esti pilna žmonių. Teikiame gerus ir greitus patarnavimus, turime dideles atsargas. Mūsų bendrovės rezervai siekia \$1,734,676.00, o perteklius siekia \$1,75,703.00. Kiekviena taupytojo sąskaita pas mus yra apdrausta iki \$20,000.00, o be to, mes turime \$2,810,279.00 atsargų fondus. Tai padidina kiekvieno taupytojo saugumą. Taupytojai mums yra patikėję 34 milijonus dolerių. Tokią pat sumą pinigų esame paskolinę pirmais morgičiais namams pirkti. — baigė prezidentas ir menadžeris p. Albert J. Aukers.

Taupytojas

NAUJIEŲ PIKNIKAS

rugsėjo 15 dieną

BUČO SODE

Willow Springs, Ill.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINIŲ

Sklypų Savininkų Draugijos GEGUŽINĖ įvyksta sekmadienį, rugsėjo 1, 1971 Brūgulenės sode.

Bus lietuviškų valgių, gardžių gėrimų. Šokiams gros žinomas GEORGE JONIKO orkestras. Maloniai visus kviečia dalyvauti komisija ir valdyba.

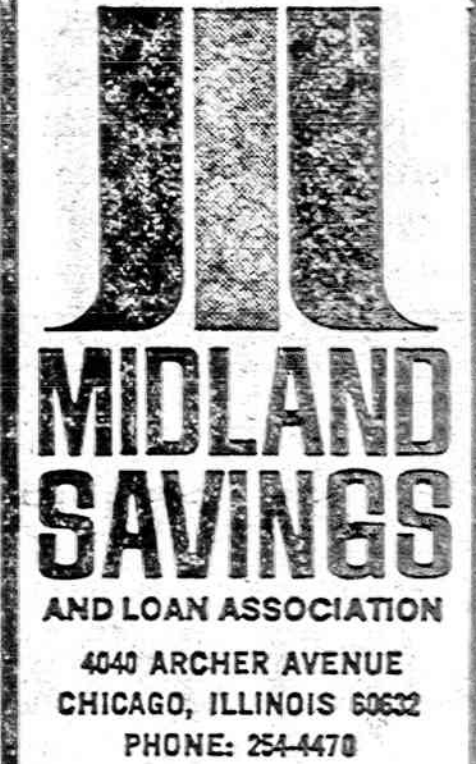
PRADŽIA 12 VALANDĄ

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

5%

Passbook Savings All accounts compounded daily paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mūsų pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM OF \$5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per
six months, \$7.00 per 3 months. In
other USA localities \$20.00 per year,
\$11.00 per six months, \$6.00 per
three months; Canada \$22.00 per year;
other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$22.00
pusi metų \$12.00
tris mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:

metams \$20.00
pusi metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

tris mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kanadoje:

metams \$22.00
pusi metų \$12.00
vienam mėnesiui \$3.00

Užsieniuose:

metams \$23.00
pusi metų \$13.00
vienam mėnesiui \$3.50

Naujienuose eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė,
1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.

Pilnais reikiama siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Sovietų okupacijos nepripažins

Antras Pasaulinis Karas jau seniai pasibaigė, bet Sovietų Sąjunga iki šio meto trukdo kariavusioms valstybėms pasirašyti taikos sutarį. Buvusieji ir dabartiniai Sovietų Sąjungos valdovai mano, kad tokiu vilkinimu jie galės pasisavinti karo metu rytų Europoje buvusias valstybes. Sovietų diplomatai yra išradingi. Jie išgalvoja įvairiausias kombinacijas taikos sutarčiai toliau nuvilkinti, bet toli jie vis dėlto nenužingsniuoją.

JAV vyriausybė ir diplomatai tariai su rusais atomo energijos ir modernių ginklų kontrolės klausimais, bet JAV kongresas aiškiai pasisako prieš sovietų prievartos pripažinimą. Įtakingi senato ir kongreso atstovai pasisakė prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimą bei prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Helsinkyje JAV pareigūnai tariai su rusais dėl atominio ginklų kontrolės, bet kongreso atstovai nesirengia daryti jokių nuolaidų rusams Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimais.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis šiomis dienomis išsiuntinėjo didžiosioms lietuvių organizacijoms Lietuvos pavergimo sukakties progą senato ir atstovų rūmuose įtakingesnių Amerikos politikų pasakytų kalbų fotostatines kopijas. Tenka stebėtis, kaip griežtai okupaciją pasmerkė toks didelis senatorių ir kongreso atstovų skaičius. Senate ir atstovų rūmuose šių metų vasario 16 dienos proga gražiai buvo prisiminta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Kalbas pasakė įtakingi respublikonų ir deumokratų partijų vadai ir veiklesni kongreso atstovai. Dar gražesnes ir griežtesnes kalbas pasakė šių metų birželio 15 — 17 dienomis, kai sovietų karo jėgos įsiveržė į nepriklausomą Lietuvą, išardė krašto ekonominį ir kultūrinį gyvenimą ir pavergė lietuvių tautą. Dr. Bobelis ir Alto pareigūnai paruošė Vasario 16 dienos minėjimus, jiems teko daug dirbti ir Lietuvos pavergimo priminimui Amerikos kongrese.

Senatorius Hugh Scott, respublikonų vadas senato, birželio 15 dieną iš JAV senato tribūnos priminė visam pasauliui, kad sovietų karo jėgos prievarta įsiveržė į Lietuvą, Latviją ir Estiją, pavergė minėtas tautas, o vėliau jų valstybių teritorijas prijungė prie Sovietų Sąjungos. Sen. Scott priminė senatui, vyriausybei ir visam pasauliui, kad JAV kongresas, smerkdamas Sovietų Są-

jungos pavartotą prievartą rytų Europoje, 1966 metais priėmė rezoliuciją, patariančią JAV vyriausybei imtis priemonių paveikti pasaulio opiniją, kad Lietuvai, Latvijai ir Estijai būtų leista savarankiškai tvarkyti savo reikalus.

Dar griežtesnę kalbą pasakė sen. William Proxmire. Jis priminė visam pasauliui, kaip sovietų karo jėgos į Lietuvą atlydėjo čekistų pulkai, kaip jie gaudė Lietuvos gyventojus, vežė prievartos darbams į Sovietų Sąjungą, o išvežtųjų vieton Lietuvoje buvo gabenami rusai ir kolonizuojamas visas kraštas.

Sen. Hubert H. Humphrey pareiškė, kad sovietų karo jėgos 1940 metų birželio 15 dieną įsiveržė į Lietuvą ir trumpu laiku sunaikino visa, kas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu buvo sukurta. Sovietų valdžia sulaužė tautų apsisprendimo ir žmogaus laisvės principus. Sen. Humphrey pasmerkė tą cinizmą, kuriuo vadovaujasi vyriausybės, nepadedančios kovojančiai lietuvių tautai atgauti laisvę.

Įtakingas Washingtono valstijos senatorius Warren G. Magnuson senato pareiškė rusų pavergtiems lietuviams, kad JAV senatas jų neužmiršo. JAV pripažino Lietuvos nepriklausomą valstybę, bet niekad nepripažino tos valstybės inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Sen. Magnuson pareiškė, kad JAV kongresas reikalauja ir reikalauja kiekvienai komunistų pavergtai tautai teisės apsispręsti ir tvarkyti savo reikalus. Senatorius pareiškė pagedavimą, kad Lietuva greičiau galėtų atgauti nepriklausomybę.

Nebraskos senatorius Roman Hruska, pasmerkdamas sovietų karo jėgų įsiveržimą į nepriklausomą Lietuvą, senatui įteikė ilgiausią sąrašą tautų, kurias rusai pavergė. Pirmoje vietoje stovi 1920 metais rusų pavergta Armenija. Tais pačiais metais komunistai pavergė Gudiją, Azerbeidžaną ir Gruziją, o 1924 metais rusai pavergė Turkestaną ir Mongoliją. 1940 metais rusai pavergė Lietuvą, Latviją ir Estiją. Užpraėjais metais rusai pavergė Čekoslovakiją, o dabar kėsina į kitų tautų laisvę.

Amerikos Lietuvių Taryba atliko didelį darbą, informuodama senatorius apie Lietuvos pavergimo eigą ir įtikindama juos pasakyti senato ir kongreso atstovų rūmuose tokias svarbias kalbas.

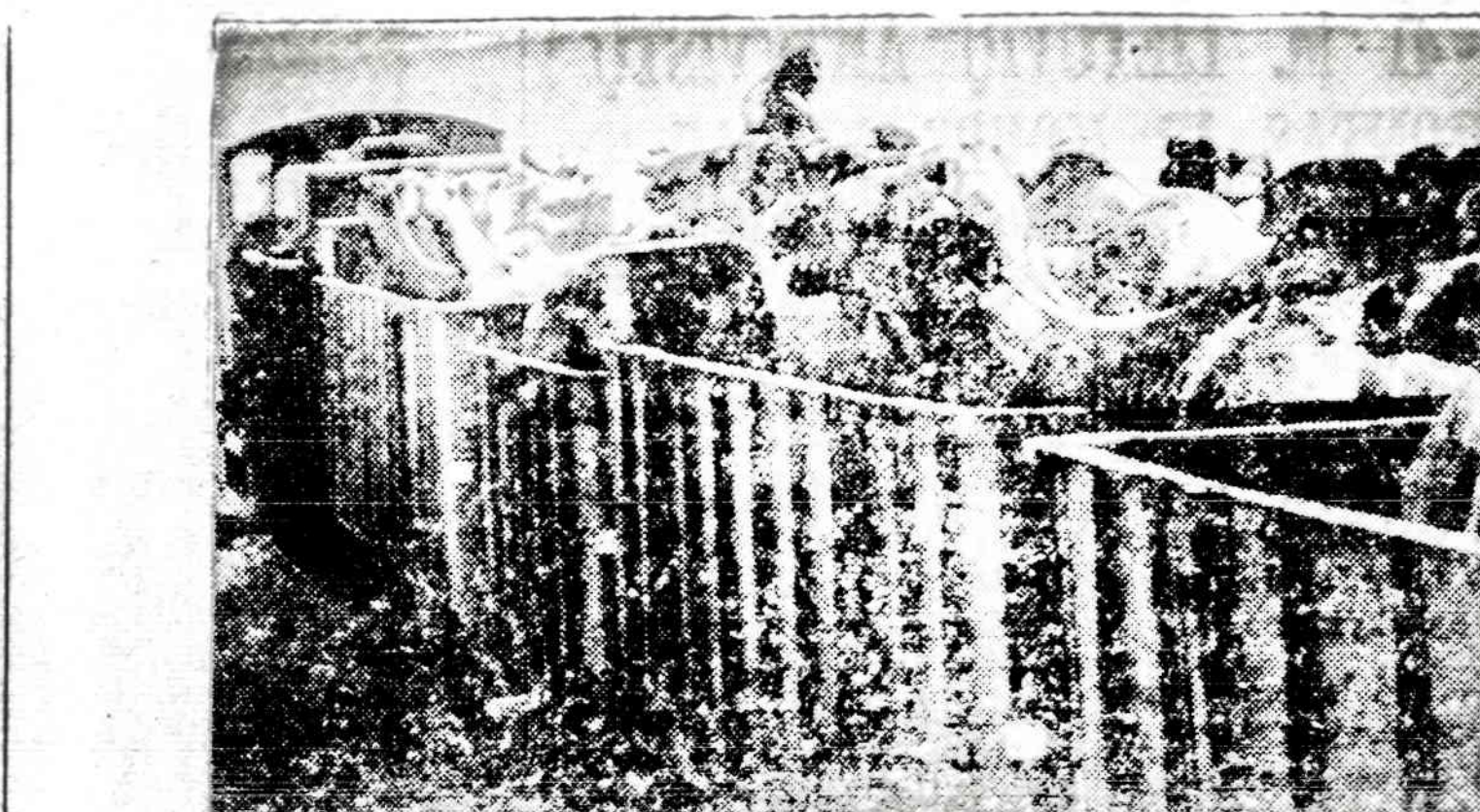
PRISIMINIMAI: KIPRAS PETRAUSKAS SU KOLEGOMIS ARGENTINOJE

35 METŲ SUKAKTIS

Prieš 35 metus Argentinos lietuvių gyvenimo nepaprasto džiaugsmo ir susijaudinimo dienas: Laivu Neptunia 18.5 1936 m. į Buenos Aires atplaukė teatro Colon dirigento Emilio Copper kontraktuoti žymiausi Europos operų artistai, kurių tarpe buvo net 5 lietuvių: Kipras Petrauskas, Petras Oleka, Juozas Mažeika, Ipolitas Nauragis ir Vincė Jonuškaitė. Sykiu atvyko dramaturgė, poetė Alė Sidabraitė. Argentinos meno šventovės, spaudos ir draugijų atstovai juos sutiko su gėlėmis.

Petrui Olekai režisuojant, municipaliteto teatre Colon pastatytos Boris Godunovo, Rim-

skio - Korsakovo ir kitų kompozitorių sukurtos operos, skirtos to sezono programai. Visuose Argentinos sostinės dienraščiuose kasdien skambėjo Lietuvos operos artistų pavardės. Spauda priminė, kad Kipras Petrauskas teatre Colon jau dainavo 1929 metais. Jis ir jo kolegos pažįstami ir Milano La Scala scenai. Iskarpas iš La Nacion, La Prensa, El Mundo, Noticias Graficas ir kitų dienraščių ir žurnalų daugelis mūsų brolių ir dabar tebesaugoja. A. L. Balso platesnį aprašymą, — santrauką argentiniečių spaudos atsiliepimų, — ištiesai perspausdino Vytuto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakulteto žurnalas Literatura, redaguojamasis

Modernių laikų kupranugarų karavanas. Geležinkelio kupranugariai, iš viso 250, buvo atgabenti į Libaną iš Turkijos. Libane jie buvo pakrauti į laivą ir išvežti į Libiją, kuri juos pirkė iš Turkijos.

Lietuvių jaunoji karta

Arūnas Dagys baigė universitetą

ma poeto Liūdo Giros Kaune.

Baigę sutartį su teatru Colón, mūsų didieji menininkai su Kipru Petrausku priešaky davė neužmirštiną koncertą lietuvių kolonijai teatre Mariano Moreno. Iš užkulio pasivėlęs į auditoriją, Kipras glbiai susijaudino ir pasakė, kad tokios lietuvių publikos spūsties dar nebuvo matęs nei vienoje pasaulio šaly. Sveikinu Argentinos lietuvių!

Kitas Kipro ir jo kolegų susijaudinimas buvo A. L. Balso 300-čio numerio išleidimo proga suruoštoje vakarieneje salone "Vorwaerts", 21. 6. 1936. "Sakei, kad bus tik artimiausi A. L. Balso bendradarbiai, o čia marios torielkų ir keli šimtai simpatingų lietuvių, su Lietuvos ambasada prysaky", — pareiškė Kipras, o savo kalboje nuoširdžiai pasveikino šių pagerbtųjų organizatorius. Baletu profesorius Juozas Stanaitis iš Quilmes, (kurio dukrė šoka teatre Colón), Kipro garbei pašoko "Vorwaerts" scenoje.

1929 metais mažai kas iš lietuvių padarė pastoges teatrui. Gi 1936 metais ir privačios lietuvių šeimos pietumėms bei vakarieniems tapo pagarbta Kipras ir jo draugai: Palerhoje K. E. Gasevičių — Krapovichų šeima, Hurlingame pas A. E. Korsakus, kur jau dainavo 1929 metais. Jis ir jo kolegos pažįstami ir Milano La Scala scenai. Iskarpas iš La Nacion, La Prensa, El Mundo, Noticias Graficas ir kitų dienraščių ir žurnalų daugelis mūsų brolių ir dabar tebesaugoja. A. L. Balso platesnį aprašymą, — santrauką argentiniečių spaudos atsiliepimų, — ištiesai perspausdino Vytuto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakulteto žurnalas Literatura, redaguojamasis

1949 metais atvykusių į šią šalį Jono ir Aldonos Dagių (gyv. 5710 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.), sūnus Arūnas š. m. birželio 30 d. baigė Chicago Circle Campus universitetą, gaudamas "Bachelor of Mathematics" laipsnį. Arūnas moksle turėjo aukštus pažymius ir yra Dekano garbės sąrašuose. Jam leista užimti atitinkamo profesoriaus vietą, kur bedirbdamas sieks įsigyti magistro laipsnį.

Vyresnės kartos išeiviuose Lietuvos operos artistai sužaidino tėvynės meilę, o mūsų moksleivijoje ir visoje jaunijoje kartoje įdiegė niekuomet neišdildomą patriotizmą.

Tai buvo lygiai prieš 35 metus. Prisiminę savo tautos didžiulius meniskus, prisimename ir sportininkus. Lygiai prieš 35 metus Argentinos lietuvių žavėjo stiprus Juozas Komaras (El Centauro Lituanos), laimėdamas imtynes Lunas Parke.

Jaunimas maloniai prisiminė kiek vėliau Gimnaziją y Esgrima arenoje pasirodžiusius JAV lietuvių krepšininkus; dar vėliau Modesto Paulausko vardas, kaip geriausio pasaulio krepšininko, mus žavėjo. Būtų begaliniai malonu, kad pasaulinės dabartinės Lietuvos operos garsenybės, kurių vardus minime šiame A. L. Balso numeryje kitoje vietoje, ir Argentinos lietuvių bendruomenę aplankytų. Tada suteiktų meninio susizavėjimo ir pakurtų rusenanti lietuvių meilės aukurą.

Nadas Giedraitis
(Argentinos Lietuvių Balsas)

Ponų Dagių antram sūnui, Rimui, dar liko vieneri metai baigti High School. Jų abu sūnūs gerai kalba lietuviškai ir dalyvauja vietos lietuvių jaunimo sporto rateliuose.

Kalbant apie p. Dagių sūnų siekimus mokslo, tenka apgailestauti, kad jų tėvas, šeima duonos davėjas, Jonas Dagys rimtai susirgo. Jau dvi savaites išgulėjo ligoninėje, o pilnos sveikatos dar nėra. Nežinia kada galės grįžti prie kasdieninio darbo. Ligonio gydymu rūpinasi dr. Vyt. Tauras.

Malonu matyti mūsų (lietuvių) spaudoje nors ir trumpas žinutes apie lietuvių jaunąją kartą, kaip jaunieji įvairiuose universitetuose ar kolegijose eina mokslus, įsigydami atitinkamus mokslo laipsnius. O apie jų jaunųjų duonos davėjus — tėvus tenka pasakyti, kad jie, atvykę į šią šaltą žavėjo stiprus Juozas Komaras (El Centauro Lituanos), laimėdamas imtynes Lunas Parke.

NORITA. — Japonijos policija susimušė su minia žmonių, kuri neleido statyti antro Tokio aerodromo žemės ūkio apylinkėje. Sužeista 600 asmenų. Aerodromo statyba jau yra suvėlinata visais metais dėl nuolatinių demonstracijų.

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS

Užmirštoji Dievo gatvė

Ji tikrai atitinka visais atžvilgiais savo paskirtį įamžinti herojinį Dariaus - Girėno atliktą didingąjį skrydį, skirtą Lietuvos garbei. Didelį ir kilnų darbą yra atlikusi Marijona Zolpienė, iškovojusį miesto Taryboje, kad ši gatvė būtų pavadinta Lituanikos vardu. Tai buvo jos didelis laimėjimas, įtraukiant ją į pavadinimą ir miesto gatvių istoriją ir sąrašus.

Marijona Zolpienė — gimusi Amerikoje lietuvaite. Jos tėvai buvo ateiviai žemaičiai. Nežinau, ar jai paliko materialinio turto, ar visai nieko, bet ji paveldėjo iš jų gimtojo krašto meilę ir žemaitišką užsispyrimą. Tai pati didžiausia vertybė, kurią ji brangino visą savo gyvenimą. Tai buvo lyg neišsenkanti versmė, gaivinusi ir skatinusi jos veiklą. Ir jos gyvenimas yra tikrai turtingas, gražus ir sklidinas Lietuvos ir lietuvių meilės pagrįstai atliktais darbais. Ji iš jaunų dienų buvo veikli organizacijose. Ji, rodos, pati pirmoji pasiūlyti Lietuvos trispalvę vėliavą Čikagoje, kai tokios spalvos buvo priimtos Lietuvos Tarybos Vilniuje. Ji organizavo Moterų Piliečių Lygą. Ilgai dirbo Moterų Apšvietos Draugijoje. Dirbo su Jaunąja Birutės Draugija, kur suorganizuotame vaikų teatre ir jos vaikai vaidino. Dirbo, kur tik matė reikalo ir kur galėjo prie lietuviškos veiklos savo darbu prisidėti. Gal jos gražiausias

to darbo vainikas yra tai Lituanikos vardu gatvės pavadinimas. Tai nebuvo lengvas ir be vargo atsieltas laimėjimas. Reikėjo daug laiko, daug valandų pašvęsti tam reikalui. Reikėjo ryžto, kantrybės išvermės — to tikro žemaitiškio užsispyrimo.

Išgauti iš miesto Tarybos kurios nors gatvės pavadinimas nebuvo lengvas reikalas, kaip kas galėtų pamanyti. Miesto galvos ir teigiamai atsiliepus, buvo daug kliūčių, kurias reikėjo įveikti... Miesto galvos pripažino, jog toks herojiškas skrydis yra vertas įamžinti miesto gatvių istorijoje. Lietuviai, užbaigę šį tragiškai pasibaigusį skridimą, buvo ir Amerikos piliečiai. Abu dar tarnavę Amerikos kariuomenėje ir net dar gyvenę pačiame Čikagos mieste.

Pirmoji kliūtis, nors svarbi, bet nugailama. Miesto plane nėra keičiamas taip lengvai gatvių pavadinimas, vieną ištrinant ir kitą įrašant. Miesto planas tai dokumentas, kuris yra naudojamas turistams, lankantiems Čikagą. Bet būt galima padaryti išimtį. Tik visos didžiosios gatvės, ar kad kuri ir trumpesnė, turi vardus, paprastai susietus su istoriniais miesto įvykiais, tradicijomis, ar tautybių apgyvenimais vietovėmis. Tų kurios yra žymimos tik skaitlinėmis, negalima pavadinti vardais. Tai ardytų patį miesto struktūros planą ir painiotų susisiekimą. Tad kaip rasti tokią gatvę, kurią būtų galima pavadinti Lituanikos vardu? Marijona Zolpienė pasižadėjo tokią gatvę surasti.

Taip prasidėjo veik kasdieninės jos ke-

lionės ir miesto rotušės ir studijos su gatvių pavadinimų istorijomis. Aišku, daugelis pagrindinių gatvių ne tik turėjo savo patonų vardus, bet ir jo gerbėjus, kurie tą vardą būtų gynę, neleisdami jį pakeisti miesto taryboje. Bet ji nesnaudė. Ne tik pati suko miesto ponų galvas, bet prisipašė daktarų, advokatų, draugių veiklę ir kitų įtakingų lietuvių, kad ir jie spautų miesto galvas ir tarybos narius. Pagalios miesto galvos pavargo, suminkštėjo, tik Marijona Zolpienė pasiliko, kaip buvo su savo žemaitiškio užsispyrimu. Jai pavyko surasti ir tokią gatvę. Tai buvo Auburn vardu gatvė pačiame lietuvių apgyvenimo rajone. Nebuvo galima tikėtis ir kad kas priešintųsi dėl jos gatvės vardo pakeitimo. Miesto galvos dar buvo per maža. Reikėjo, kad patys tos apylinkės gyventojai tokio pakeitimo prašytų. Reikėjo jų parašų. Per trumpą laiką tai atliko irgi nebuvo įmanoma. Nors ji nebuvo šv. Jurgio parapijietė, neturėjo ir asmeniškų pažiūrų, vis tiek ji krepšė į prelatą M. Krušą, šv. Jurgio parapijos kleboną, kad jis šiame reikale padėtų. Prelatas sutiko, net džiaugėsi, jog gali prisidėti prie tokio kilnaus darbo, kaip įamžinant didžiųjų lietuvių vardą miesto gatvių istorijoje. Jis parašė raštą, kad visi lietuviai, jo parapijiečiai, tokio pakeitimo nori, pridėjo antspaudą ir pasirašė visų parapijiečių vardu.

Tik dabar galio jau žodis tapti kūnu, ir drąsus užmojis virsti realybe. Čikagos miesto taryba savo posėdyje 1933 metais lapkričio 29 dieną nutarė Auburn gatvės

vardą pakeisti. Gatvės tarpsni, prasidedantį ties Trisdešimt pirmąja ir pasibaigiantį ties Trisdešimt devintąja gatve, pavadinti Lituanikos vardu, transatlantinių lakūnų Dariaus — Girėno garbei atminti pagal jų lėktuvo vardą — Lituanica. Jau tą patį metų gruodžio 29 dieną buvo iškabinti to pavadinimo gatvės užrašai. Pačios gatvės atidarymo iškilmės įvyko 1934 metais sausio 1 dieną. Diena buvo šalta, bet visi, gatvėje esantys piliečiai, buvo aplipinti vainikais. Perjuostas gatvės kaspinas prie šv. Jurgio bažnyčios ir Trisdešimt trečiosios gatvės sankryžos buvo su atitinkamomis iškilėmis perkeltas.

Taip ir galėtumėm baigti tą gatvės istoriją. Gal tik pasakant, jog toji geroji lietuvaite, Marijona Zolpienė, jau susilaukusi žilstančio amžiaus plauko, dar tebegyvena Halsted gatvėje ir dar tebesisilioja, tebedirba Lietuvos ir lietuvių reikalui. Gal būtų, ir tai dar nepilnas tas pasakojimas, jei neparyškintumėm vienu reikšmingu epizodu.

Tuo metu mūsų srovinės, ideologinės grupės savo tarpusavio ginčuose buvo išaudrinusios iki kraštutinumo ribų. Ejo tikras žodinis ir popierinis karas jų tarpe. Tada tų srovių vadovams susitiktį vienoje vietoje, o juo labiau paduoti viens kitam ranką, pasidarė neįmanoma. Jų šalininkai tai jau tikrai būtų palaikę jų brangių idealų įsivystę. Žinoma, tos kovos avangardo pirmos gretose žygiuodavo tų srovių laikraščių redaktoriai, nešdami kovos vėliavas. Bet ši kartą tokioje laimėji-

mo valandoje dėl Lietuvos ir lietuvių garbės Marijonai Zolpienei pavyko juos suvesti prie bendro iškilnių stalo.

Na, ir ką tie įsiutę liūtai?... Pažiūrėję vieni į kito akis, nusisypsojo, paspaudė rankas ir viskas buvo aišku. Aišku kaip ant delno. Jų darbas, jų veikla savo pagrinduose turi vieną ir tą patį tikslą. Darbo baruose jų pirmutinis rūpestis yra vienas ir tas pats. Tai Lietuvos Nepriklausomybės išsaugojimas, lietuvių išlaikymas Amerikoje ir tautinės kultūros puoselėjimas. Visa kita jų darbuose tai jau antraeiliai reikalai. Tai tik skambūs šūkai, tai daugiau laiko mados vėliavų kilnojimas su įrašytais nors ir kilniais garsais. Vėliau, kaip jau žinome, visos srovės po Lietuvos okupacijos apsijungė per Altą bendrai kovai dėl Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Kartais, tiesa, ir dabartiniais laikais yra apsišaudoma, ir tai iš pačių stambųjų pabūklų. Bet jų paleidžiami sviediniai jau be žalojančio dinamito sprogmėnų. Užtaisyti popierinių paraku. Pasigirsta vien tik drebantys garsai, neįkandami dūmų debesų. Taip tad su tomis mintimis apie Lituanikos gatvės atsiradimo istoriją atsistatimui jau Trisdešimt penktąja iki Morgano plačiosios apmirusios gatvės.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienu"

DR. ANNA BALIONAS
AKUŠERIJOS IR GYDYTOJOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą,
jei neatsiliepiama, skambinti 374-8012
telefonu. PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
aktai antradieniais ir penktadieniais,
trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 60th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
FIZICIANAS IR SUKURTOJAS
444 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-3049
Rezid.: 386-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-3, trečiadienį,
sekmadienį ir šeštadienį 9-12 val.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiama, skambinti iki 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šešt. uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį,
sekmadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonu. HE 4-2123,
jei neatsiliepiama, tai telefonu. HE 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai, Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

Pavergtų Tautų savaitgalis Detroite

S. m. liepos 16-18 d. Detroite įvyko Pavergtų Tautų Festivalis, sutraukęs apie 20,000 žiūrovų. Tai labiausiai nusisekęs Pavergtų Tautų įvykis per visus 13 metų Detroite, nors šiandien prieš 13 metų prezidento Eisenhowerio rezoliucija ir tuo reikalu Kongreso priimtas specialus įstatymas yra dulkų apnešti, kai pradedama plačiai galvoti, jog geležinė uždanga yra sutrupėjusi. Šis specialus Detroito atvejis yra dėl to, kad Detroite stiprios lenkų ir ukrainiečių kolonijos suka visą Pavergtų Tautų reikalą. Edward Gejec (lenko pareigūno miesto savivaldybėje) rūpesčiu Pavergtų Tautos gavo visam savaitgalii festivalinę vietą Detroito miesto centre prie pat Detroito upės, kur įstatė savo kioskus su meno išdirbiniais, knygomis, tautiniais valgiais, o estradoje atliko savo muziką ir šokius. Dalyvavo 12 tautų: albanai, armėnai, baltarusiai, čekai, estai, latviai, lenkai, lietuviai, rumunai, slovakai, ukrainiečiai ir vengrai. Taip pat prisijungė ir žydai, pasistatę savo kioską, kur buvo pavaizduotas žydų persekiojimus Sovietų Sąjungoje.

Lepos 16 d. Roman S. Gribbs, Detroito meras, atidarė Paverg-

tų Tautų Festivalį ir jame užsi-
buvo visą vakarą. Visi televizijos kanalai filmavo festivalį, o kitos dienos The Detroit News paskutinis puslapis buvo skirtas festivaliui, vaizduodamas vengrų šokėjus. Liepos 17 d. Detroito pagrindinėje bibliotekoje atidaryta įspūdinga Pavergtų Tautų knygų paroda, kur kiekvienai tautai paskirtas atskiras parodomasis langas, ir tučtuojau sekė motorkada su plakatais didžiojo Woodward gatvės festivalio vietą, kurioje įvyko iškilminga akademija. Išskirtinę kalbą pasakė Mary V. Beck, buvau ilgametė miesto tarybos narė, pati ukrainiečių kilmės ir nei vieną kartą nepaleidusi Pavergtų Tautų savaitės ceremonijų.

Sekmadienį, liepos 18 d., estradoje pasirodė garsūs slovakių šokėjų ansamblis iš Kanados, kuris pasidarė visos dienos centru.

Lietuviai festivalyje užėmė nors mažą, bet reikšmingą vietą. Organizacinį darbą atliko Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, vadovaujamas advokato Rimo Sukauskio-Sakio. Tačiau visą našta teko pakelti ke-
liems pasišventėliams. Tautodailės kioską suorganizavo ir tvarkė Stefa Kaunelienė ir Vincas Tamošiūnas, talkininkaujanti jaunimo — Rūtos ir Vyto Kaunelių, Reginos Juškaitės, Birutės Kutkaitės, Virginijos Pranėnaitės, Laimos Pušėsrytės, Edvardo jaun. ir Petro Vasi-
liauskų. Čia jie net nepasiekdami prabūdėdavo po 8-10 valandų dieną ir praleido tūkstančius žiūrovų, paaiškindami apie mūsų tautodailę, papročius, po-
litinę padėtį. Ypač išsiskyrė du broliukai Vasilaiuskai, mokėdami sujudinti ir įtikinti praeivius lietuvių meno pranašumais.

Lietuviškų valgių užkandinė, greitai išbaigusi savo atsargas dėl paklausos gausumo, buvo suorganizuota Antano Sukauskio ir talkininkų Marijos Brazauskienės, Zosės Dryžienės, Vlado Kazlauskio, Juozo Murino, Petro Pajojaus ir Bronės Sukauskienės. Maistą padovanojo Alkevičienė, Elena Anužienė, Zosė Dryžienė, Antanina Jonynienė ir Bronė Sukauskienė.

Praeiviams išdalinta 1,000 brošiūrų The Baltic Countries, kurios buvo mieliai imamos ir kurių irgi greitai pritrūko. Brošiūras suteikė Jonas Jasaitis, LB Chicago's Apygardos pirminkas.

Svarbiausia lietuvių programos dalis buvo Birutės Kutkaitės solo dainavimas, pritariant gitarai, ir Irenos Vizgirdaitės solo dainavimas, pritariant Vidai Bludžiutei pianinu. Nurmiso miesto vakaro vėsumoje mergaičių entuziastiškas dainavimas buvo tyras tikėjimo išreiškimas savo tautai ir savo kultūrai. Publika jas labai šiltai priėmė.

Vieninteliai šešėliai šiame įvykyje yra Detroito lietuvių abuo-
jumas. Festivalyje lietuvių gal-
buvo koks 30 (daug iš jų senes-
nės kartos Amerikos lietuviai) iš
20,000 lankytojų! Kai kas čia
Detroite šaukia, jog statome
didingą lietuvių kultūros
centrą, o iš tikrųjų tik parapi-
jinę salę vestuvėms, pokyliams,
parapijos susirinkimams. Užten-
ka niekus kalbėti ir tikrai su-
sirūpinti savo kultūra ir lie-
tuviškumu, kas tikrai apleidžia
ma net ypatingomis progomis.

Sekmadienio naktį, kai užgo-
so visos festivalinės lemputės ir
žmonės išsiskyrė namo, rengė-
jai dalinosi įspūdžiais. Edward
Gejec buvo linksmas ir laimin-
gas: nuo dabar Detroite Paverg-
tos Tautos kiekvienais metais
turės savo festivalį. Tegul ir De-
troito lietuviuose, o ne jų mažoj
saujelėj, užsidega panaši ugnis.
Tuomet kitais metais mes tikrai
parodysimės ką galime, ir kad
galime. **Saučius šimolūnas**

**SKAITYTI PATS IR PARAGINTI
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS**

ANTHONY COOPER (SKUPAS) Wrigley trobesys (Tapyba)

J. VLKS.

KĄ KITI RAŠO

Drauge Nr. 160 gerb. K. Moc-
kus teisingai apie partijas išei-
vijoje rašo:

"Mūsų tarpe vis pasigirsta
kalbų apie partijų gausumą ir
jų norą dominuoti. Taip pat sa-
koma, kad jų yra per daug. Gir-
di Amerikoje yra tik dvi par-
tijos, o mūsų esama net penkiolika. Visų pirma Ameri-
koje yra daug partijų kaip kon-
servatoriai, liberalai, socialistai
ir taip toliau. Bet tik dvi jų
yra reikšmingos. Mūsų lietu-
viškoje nepriklausomoje valsty-
bėje buvo tik keturios reikš-
mingos partijos. Ir tu 4-rių par-
tijų emigracijoje atkurtos at-
stovybės sudaro VLIKo pa-
grindą. Visos kitos grupės yra
arba reikišios, arba rezis-
tencinės. Jų demokratiniškos pa-
gumas galėtų būti patikrintas
tik laisvame krašte. Mūsų va-
dovaujamam politiniam orga-
nui yra naudinga apjungti vi-
sais laikais ir visokiomis ap-
linkybėmis pasireiškusių poli-
tinio pobūdžio junginius."

O kaip ALTOj partiniai rei-
kai klostosi:
"O dėl ALTO grupių tai tu-
rime įsakmiai pabrėžti, kad jų
sudaro visuomenės, kultūrinės
ir jaunimo organizacijos, netu-
rinčios ir negalinčios turėti
partinių tikslų. Gausiausia iš
jų Amerikos Lietuvių katalikų
federacija, apjungianti visas
lietuvių katalikų organizacijas.
Ji taip pat apjungia visus kata-
likų laikraščius ir žurnalus.
"Neturi partinių programų
ir socialistų bei sandariečių or-
ganizacijos lygiai jų nereikia
tautininkai. Susivienijimai, stu-
dentų sąjunga, Vyčiai nieko
bendro neturi su partine veik-
la, kuri emigracijoje iš viso
turi ribotas galimybes reikš-
tis."

Tai blavios mintys. Čia nie-
ko neįprasti, neafimi.
Idomu, kad tos mintys pasi-
rodė Drauge, kurio pastogėje
politinį grupių buvimui-maža
palankumo rodoma.

Visuomenės susidomėjimas
politiniais junginiais nėra blo-
gybė, bet tik normaliai besi-
tvarkančios visuomenės neiš-
vengiamas gyvenimiškas vyks-
mas.

Patirtis parodė ir įrodė, kad
demokratijos pradai besitvar-
kančių valstybių gerovės atsie-
kama sparčiau, daugiau, tei-
singiau negu tose valstybėse,
kuriose išsigalėjusi ir tebevei-
kianti monopolinėmis teisėmis
viena politinė partija ar kuri
šalis vieno vado diktatūriniai
tvarkoma.

O kaip Kanadoje

Nepriklausomą Lietuvos bir-
želio 30 d. str. Dienos temomis
REM apie Kanadą šiaip atsilie-
pia:

"O ta proga galime prisimin-
ti ir tą gana akivaizdų faktą,
kad kaip tik išsivysčiusių anglių
ir prancūzų kultūra ir kalbų
įtampa sudarė tą nuotaiką ir
sąlygas, kuriose tautybių mo-
zaika nebėra tuščia frazė, bet
vis labiau realėjantis reiškinys
Kanados gyvenime. O todėl ir
lietuvis Kanadoje, labiau negu
bet kokiam kitiame Vakarų
krašte, gali jaustis vienodai ge-
ru kanadiečių ir lietuvių."

Ir toliau jis teigia:
"Kanada, matyt, laikytina
demokratiškiausia valstybe A-
merikos kontinente. Nekalbant
apie nežymias, ir neberekšmin-
gas ekstrimistines mažumas,
kraštas neserga nei mesianiz-
mu, nei perdėtu gaisrininkišku
patriotizmu. Ir prie milžiniš-
kų JAV ekonominių, o tuo pa-
čiu ir politinių bei kultūrinių
įtakų Otava spiriasi atsargiai,
nuosaikiai, sakykime, beveik
draugiškai, kaip doriems kai-
nymams ir pridera.

"Kanada iš tikrųjų yra labai
turtingas kraštas. Nežiūrint vi-
sokių ekonominių negalavimų,
kanadiečių pragyvenimo lygis,
nors ir atsilikęs kiek nuo JAV,
vis dėlto yra vienas pačių auk-
štesniųjų pasaulyje.

"Ne, Kanada iš tikrųjų nėra
pats blogiausias kraštas, kurį
lietuviai išvisai galėjo pasirinkti.
Anaiptol, Kanada bene bus
vienas pačių geriausių kraštų
lietuviams gyventi, išlaikyti sa-
vo lietuvių, neprarasti ryšių
su savo gimtuoju kraštu ir, ga-
limybių ribose, padėti Lietu-
vai".

Dr. KAZYS GRINIUS
ATSIMINIMAI IR MINTYS
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.
Išleido Dr. Kazio Grinius Komitetas. Knyga galima
nusipirkti "Naujiene" už \$3.00, užsakant pastą reikia
pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat
galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintys" tomą
(neįrasta) už \$2.00.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!
REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausias gėles ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽNOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMEULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd St. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Gali pritrūkti pinigų šalpai

Gubernatorius Ogilvie pareiškė, kad, jei pritrūks pinigų, bus sumažinti šalpos mokesčiai, kurie padidėjo greičiau, negu buvo numatyta planuojant biudžetą. Illinois valstijai grėsia finansinė krizė. Šalpai paskirta 1.2 bil. dol. didžiausia suma visose valstijose istorijoje, tačiau dabar atrodo, kad naujiems finansiniams metams reikės daugiau lėšų.

Kada biudžetas buvo sudaromas, šelpiamųjų sąrašas buvo 725,000 žmonių, planuojami numatė, kad tas skaičius gali padidėti iki 900,000 finansinių metų galo. Dabar paaiškėjo, kad tokie skaičiai teks pasiekti jau rugpjūčio mėn. pabaigoje, o ne kitų metų birželio mėn. Jau šiandien yra 850,000 šelpiamųjų.

Virš 75% visos šalpos eina ADC šeimoms remti — merginoms su vaikais. Šios kategorijos šalpa augdavo po 2,300 per mėnesį. Šiandien šelpiamų ADC (Aid for Dependent Children) jau auga 3,500 per mėnesį, greičiau.

Daug tarnautojų mažai atliktų darbų

Čikagoje jau du metai veikia Model Cities programa, kuri išleido virš 37 milijonų dol. federalinės valdžios lėšų namų statymui, butų tvarkymui. Taip bent turėjo būti, nes kaip išaiškino "Chicago Daily News" didelė dalis tų lėšų buvo išleista algoms, net 20,589,119 dol.

Cook County klinikos ligonims išleista 277,047 dol., tačiau iš tos sumos 244,614 dol. išleista tarnautojų algoms. Model Cities prisidėdama 4,000

tarnautojų, tačiau nieko kito neatliko: namų neremontavo, gatvių nevalė, darbų neorganavo. Daugiau kaip pusė visų lėšų išėjo algoms ir įvairioms konsultacijoms.

Žuvo plieno įmonėje

Metron Steel Corp., 12900 S. Metron gatvėje darbininkas Gralos Stylianos buvo užmuštas, kai jo kraunami plieno virbai išslydo iš keltuvo kilpos ir užgriuvo ant jo. Stylianos gyvena 1550 W. 95th St.

Apdraus gydytojus nuo teismo ieškinių

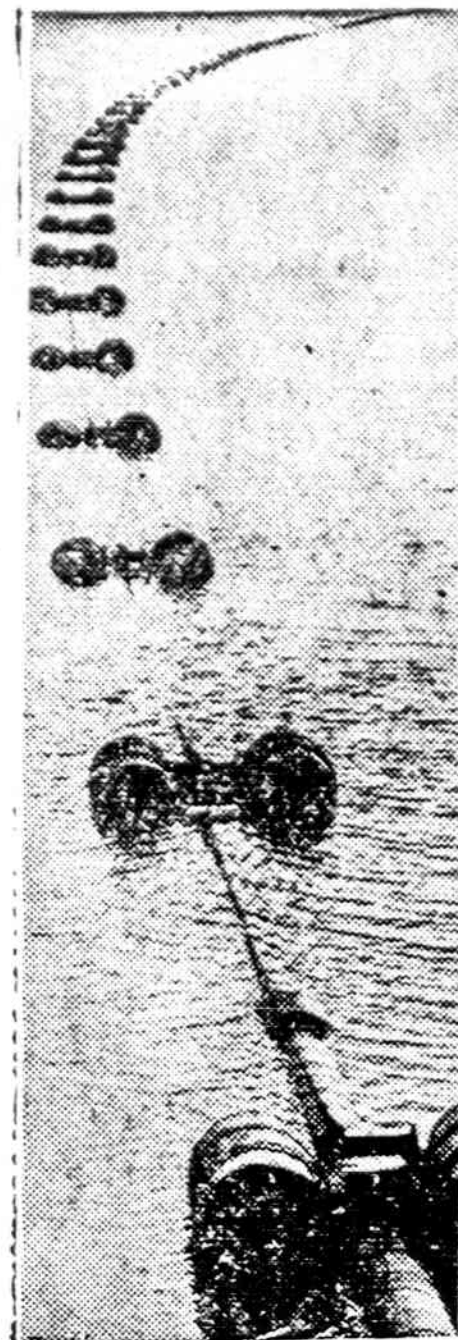
American Medical Association pirmininkas dr. Carl Hoffman įspaskelbė, kad organizacija duos gydytojams draudimus nuo įvairių kaltinamųjų bylų. Doktorų klaidos ligoninėse ar klinikose nedidėja, tačiau žmonės labai įgudę kelti jiems įvairias bylas ir ieškinius. Iš penkių gydytojų Amerikoje vienas yra turėjęs kokią nors bylą. Kartais draudimo bendrovės daktarus bijo apdrausti, nes ieškiniai, paprastai, būna labai aukšti. Premijos daktarams kartais siekia 12,000 per metus.

AMA pati apdraus tokius gydytojus, kurie negali gauti draudimo iš biznio bendrovių.

Įtariamasis žmogžudys — negali susikalbėti

Teismas atmetė kaltinimus viename nebyliui ir kurčiam 25 m. vyrui, gyv. 2920 S. State St., kuris buvo apkaltintas žmogžudyste. Jis buvo suimtas, po to, kai viename motelyje buvo rasta negyva, pasmaugta ir sumušta prostitutė. Liudininkai matė tą vyrą kartu su prostitutė tame motelyje, kur ji žuvo.

Vasario mėn. tas pats vyras buvo suimtas už kitos moters nužudymą. Ji buvo rasta su išleista tarnautojų algoms. Model Cities prisidėdama 4,000

Lyg karoliai ar jūros slibino nugarą, nuotraukoje matomos statinės prietaisai, kurie teka nafta iš sovietų Bacharo naftos šaltinių.

buvo kartu tavernoje prieš jos mirtį.

Kalėjime kurčią ir nebylį bandė išmokyti susikalbėti ženklais, tačiau nepavyko. Teismas nusprendė, kad negalima nuteisti žmogaus, kuris negali gintis, negali susikalbėti su savo advokatu. Taip įtariamasis buvo paleistas, tuo labiau, kad liudininkai, kurių parodymais buvo remiamai kaltinimai, abu mirė.

"NAUJIENŲ" PIKNIKAS RUGPJŪČIO 15 D.

Praeitę "Naujienos" ir savo piknikus sutraukdavo iki 10,000 žmonių. Dabar ne tie laikai. Joks piknikas tiek publikos nesukvies. Tada 10,000 knygos tiražas buvo vieni niekai. Pabandyk dabar išparduoti tiek knygų! Kur tie senieji patriotai? Tūkstančiai jų jau kapuose. Vadinasi, lietuvių prieauglis mažėja, o vis dėlto parčiamas kultūrinis užsimojimų neblogiau, net geriau.

Spauda yra lyg motina, kuri savo tautos vaikus vienija, moko, informuoja ir šviečia. Be spaudos būtume lyg akli, pasimetę.

"Naujienos" daugiau kaip per pusę šimtmečio tarnavo ir tebetarnauja visuomenei. Su mažesniu pajamomis, o išlaidomis dvigubai padidėjus, spauda susidaro dideli sunkumai. Reikalinga visuomenės parama. "Naujienos" rengdavo piknikus. Šiais metais — tikrai vieną "rudeninį" pikniką rugpjūčio 15 d. sekmadienį. Buco sode, Willow Springs, Ill.

Piknikas — geras dalykas. Nors kartą metuose galima susitikti su senais pažįstamais ir naujų pažinčių įsigyti.

Būsi ir aš

Savo naminę vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visus bonkutes ir nuvalyti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

TRUMPAI

— **Prel. Msgr. Jonas Boll-Ballusevičius, Wilkes - Barre, Pa.,** įeina į Amerikos Lietuvių Tarybos valdybą nuo Lietuvių Katalikų Susivienijimo organizacijų. Tą organizacijų centrą ir skyriai visose Amerikos lietuvių apylinkėse, kaip ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, yra atlikusios daug svarbių darbų Lietuvai ir išeivijai, pradedant akcija prieš Kražių skerdynes. Prel. Baltusevičius yra LKS dvasios vadas. Atitinkamų organizacijų centrui, vienetai bei pasikiri nariai savo darbais yra įrodę solidarumą, meilę tautiečiai ir pavertę Lietuvai konkrečiais darbais ir bendradarbiavimo ar santykiavimo, neaiškaus iškalbingumo, mažai skiriant laiko ir energijos atliktų darbų garsinimui. Wilkes - Barre apylinkės lietuvių yra gerai organizuoti ir vienini su stipriomis patriotinėmis nuotaikomis.

— **Juozas Bacevičius, Marquette Parko Lietuvių namų** savininkų organizacijos pirmininkas, pritariant ir aktyviai veikiant kitoms apylinkės piliečių organizacijoms daro pastangas įsteigti iš visame mieste esančių suinteresuotų organizacijų bendrą komitetą tikslu efektingai pasipriešinti pigių butų statybą nepageidaujamoje vietoje. Manoma, kad tą komitetą sudarys ir rems jo darbus virš 300 organizacijų.

— **Armijos parašutininkų** elitas "Golden Knights" dalyvaus Chicago Parkų distrikto organizuojamoje metinėse žaidynėse bei paradosuose Grant Parke paežerėje rugpjūčio 14 — 15 d. 2 val. Šventės metu dominuos akrobatiniai žaidimai ore ir vandenyje.

— **Chicago Ridge apylinkės** Piliečių organizacija vyksta tolimesni nespūdimai dėl nevietinių ar nepastovių gyvenojų įtakos organizacijai bei jų pažiūrų ir apylinkės reikalų. Ta organizacija turi panašius tikslus kaip mūsų apylinkių namų savininkų draugijos.

— **Amerikos studentų** ir jaunimo organizacija Young Americans for Freedom organizuoja individualius paketelius 9.20 dol. vertės Vietnamo karo sužeistiesiems veteranams. Akcijai vadovauja kapitonas Lloyd Bucher, buvęs USS Pueblo komandierius ir kankintas komunistų šiaurės Korėjos nelaisvėje. Savo pranešime jis sako, kad kai kurie Amerikos jaunuoliai grįžtančius veteranus sutinka nedraugiškai.

— **Lietuvos Dukterų Draugijos** gegužinė-piknikas rengiamas rugpjūčio 1 d. sekmadienį, Buco darže, Willow Springs. Pradžioje 12 val. Virtuvėje pačių narių paruošti šilti valgiai. Kavinėje — tortai, pyragai, kava. Puikių dovanų laimėjimams. Įvairių gerimų. Šokiams — Ramonio orkestras. Nuveš ir parveš du autobusai sekančia tvarka: 12:00 val. — 18-ta ir Halsted St. 12:10 — 3236 So. Halsted, 12:15 — Archer ir California, 12:25 — 44 ir California, 12:30 — 55 ir California, 12:35 — 63 ir California, 12:40 — 67 ir California, 12:45 — 71 ir Fairfield prie Dukterų d-jos namo. Iš ten tiesiai į Buco daržą. Antrasis autobusas bus 18 ir Halsted 12:30 val. ir tose pačiose vietose, tik puse valandos vėliau. 1-mas autobusas iš Buco daržo išvažiuoja 6 val. vak., o antrasis 7 v. v. Bilietai nuvažiuoti ir grįžti \$2. Nuosirdžiai kviečiama visuomenė atsilankyti ir paremti Dukterų d-jos pirmąjį pikniką.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
BOYS! BOYS!
11 and over. Interesting part-time work during the summer for boys living in the Brighton Park area. Call Week days only. Between 5-7 P. M. 652-0918

\$150 per savaitę, gaus tinkamą blaivų porą. BUTLERIS ir VIREJA. Suaugusių šeimoje iš 2 asmenų. Provincijos rezidencija apie 25 mylios vakarus nuo Chicago, 2 mėn. Arizonoje. Rašyti angliskai. Duoti telefoną nr. Rašyti c/o AF Box 317, 225 W. Washington St., Chicago, Ill. 60606.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia.
ENGLISH SPEAKING WOMAN 3 days per week, to keep beautiful apartment in order. Two adults, one small dog. Good transportation near North. Phone after 4 P. M. MO 4-7964

MOTHERLESS HOME NEEDS
HOUSEKEEPER.
to live in and take complete charge. Salary plus room and board. Location Oak Park. Phone 247-2546. Mr. Barber.

HOUSEKEEPER live in, small family. Light work and cooking. 798-8607 after 6 P. M.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai
PARDUODAMAS ORO vėsinimas, mažai varčios, geras 2 kambariams. Feather gamybos — \$75. Tel.: 925-3591

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS KAMBARYS su virtuvės privilegijomis tvarkingam vyriui. Tel. GR 6-6497.

— **Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Mich.,** šį seštadienį, liepos 31 d., 7 val. vakaro atidarome dailininkų Vaicaičio, Sodeikienės, Pautienės ir Stankūnienės meno parodą. Joje bus išstatyta dailis naujausių dailininkų kūrinių.

Atlygina už nacių sukeltas kančias

Praeitą karo metu nuo nacių nukentėjusieji lietuviai gali kreiptis į teismą ir prašyti kompensacijos už padarytus nuostolius ir sveikatos netekimą. Vokietijos teismai turi dar 7,000 neišspręstų bylų. Išspręsdami tikrai apie 3,000. Sunkiau sprendžiamos bylos, kuriose gydytojai nepripažino daugiau kaip 25 nuos. sveikatingumo nuostolį.

Lietuviai, dar negavę kompensacijos už nacių sukeltas kančias, turi kreiptis į Frankfurtą esantį visų tautybių nukentėjusių nuo nacių komitetą pirmininką K. Odrobny. Spalio mėnesį Frankfurtą šaukiamas pasitarimas, kuris kreipsis į Jungtinių Tautų Pabėgėlių Auksatį komisara, kuris turi teisę reikalauti iš vokiečių mokėti nukentėjusiems.

A. Čepulis, gyv. 3548 S. Emerald, šiuo reikalu veda susirūpinimą su atsakomais pareigūnais ir gali teikti naudingus patarimus. — Nukentėjęs

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigos)
Pigūs automobilų draudimai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4063 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

NAUJIENŲ PIKNIKAS
1971 m. rugpjūčio 15 d.
BUCO SODE
Willow Springs, Ill.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKėjIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAS DRAUDIMO REIKALAS

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

FOR SALE — 5 room brick
bungalow, gas heat, 1 1/2 car garage — Marquette Park. GA 5-3465

RETA PROGA!
Parduodami žemės sklypai po vieną ir po vieną ir puse akierų šiaurės rytų Wisconsin. 10 mylių į pietus nuo apskrities miesto Marinette. Sklypai su 100 ir 150 pėdų šviesos, gilios ir žuvingos Peshtigo upės pakraščiu tik už Bagley's Flowage. Sklypai patikrinti ir Zoning inspektorius pripažinti tinkamais statybai bei apsigyvenimui.
Kreiptis: A. MACULIS
Rt. 2, Box 204
Marinette, Wisconsin, 54143
Tel.: 715-789-2443

FARMS FOR SALE
Okiai Pardavimui

FARMLAND IN WISCONSIN
56 acres—farmhouse and barn, creek frontage, \$24,900.

124 acres with completely remodeled farmhouse, natural fireplace, carpeting, etc. \$29,900.
For sale by owner.
LEO WETSTEIN
R. 1, Westfield, Wis.
608-296-2385.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanų visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapoli,
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

APDRAUDŲ AGENTŲRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS
SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas, įvairūs draudimai.

BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrada.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

VISKA APIE NAMUS
Taisau (remodeliuoju) senus namus, stogus, langus, dažau, sutvarkau elektrą ir t. t.
Skambinti ALEKSUI
Telef. 927-7186

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČUTULIS

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS
★★★★★★★★★★★★

SUGALVOTA — PADARYTA
SVEIKAS MEDINIS modernus viduj, graži gatvė, arti Maria HS, dideli seimai ir pajamos. Platus sklypas. \$18,600.
9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.
DU PELNINGI MŪRAI apie \$17,000 pajamų metams, Brighton Parke. Kalna \$50,000.
6 KAMB. 15 METU MŪRAS, centr. vėsinimas, garažas. Prie 55-tos už Pulaski. \$28,800.
2 BUTU MORINIS, 4 ir 5 kamb., 2 autom. garažas, Marquette Parke. \$26,500.
5 BUTU GELSVAS MŪRAS — 2x5, 2x3 ir 1x4 kamb., virš \$7,000 pajamų, du bloki nuo parko. \$47,000.
1 1/2 AUKSTO 20 metų mūras. Gražus 2 butai, uždari pušų porčiai, naujas stogas, gazu šildymas, 2 auto garažas, platus sklypas arti mūšų. Našlė neužbrakė — \$33,500.
PRIE BAŽNYČIOS ir vienuolyno dvieji butai 30 pėdų sklypas už \$16,900.

Valdis Real Estate
7851 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MORINIS, sklenas ir pastogės centrini šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas 41-imo ir Carmichael.
PUKŲS BUNGALOVAS, irenas sklenas, garažas, Tuo galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Juddi vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390

6 BUTU MORINIS, gerame stovioje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Daman apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilų mūro garažas, Marquette Parke. Tik \$89,000.
10 BUTU mūras, alium. langai, kil. gazu, Gražūs pastatas. Apylinkė 92-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1 1/2 AUKSTO 12 metų mūrinis, šiluma gazu, centrini vėsinimas, gražiai įrengtas rūšis, 2 auto garažas, beveik aušingas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MORINIS. Nania šiluma gazu, aluminis langai, 2 automobilų mūro garažas, Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

7317 SO. FAIRFIELD 5 kambarių mūras ant 45' sklyvo. Karšto vandens šiluma gazu, 2 auto priedų, tuoj galima užimti. Savininkas.

SAVININKAS PARDUODA
12 butų moderniai įrengta mūrinį namą 5 metu. Skalbimo mašina ir džiovintuvai. Saldytuvai, oro vėsinimai, virtuvės baldai, 15 mašinų vieta. Daug visokių patogumų. \$24,000 pajamų metams. Kaina \$176,000. 2532 So. 58 Ct. Cicero. Tel. 863-2231

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus virtuvės namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turit leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-up ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327